

LEGENDY *mladé* LIBUŠE

Evžen Vilkovský

Evžen Vilkovský

LEGENDY
mladé LIBUŠE

Evžen Vítkovský

LEGENDY
mladé LIBUŠE

PRAHA 2010

Veškeré situace i postavy jsou zcela neskutečné

© Evžen Vítkovský 2010

ISBN 978-80-254-5333-9

POLOČAS NAJÁD – rozverný román o hledání opravdové lásky.

Volně navazují:

LEGENDY MLADÉ LIBUŠE – přítomnost prostřídaná minulostí.

Volně navazuje:

SÁMOVA ŘÍŠE ŽEN – historická paralela předchozích příběhů.

ÚVOD

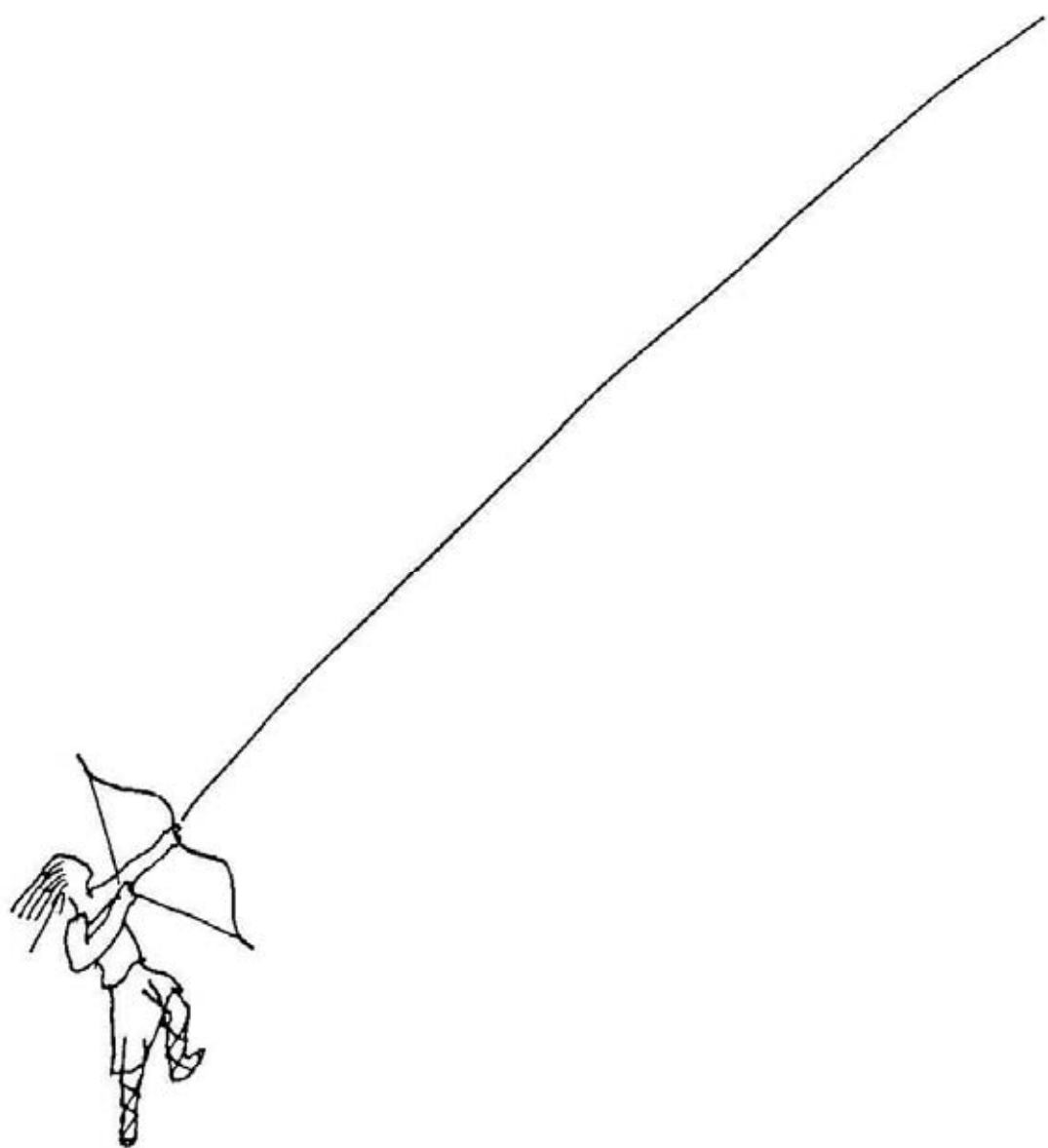
Po vlašném přijetí 'Dalibora' vymlouval Neruda Smetanovi další námět z dávné historie, dokud nepostřehl výjimečné možnosti Libuše: „A oni ji nechaj věštit?!“ rozzářil se.

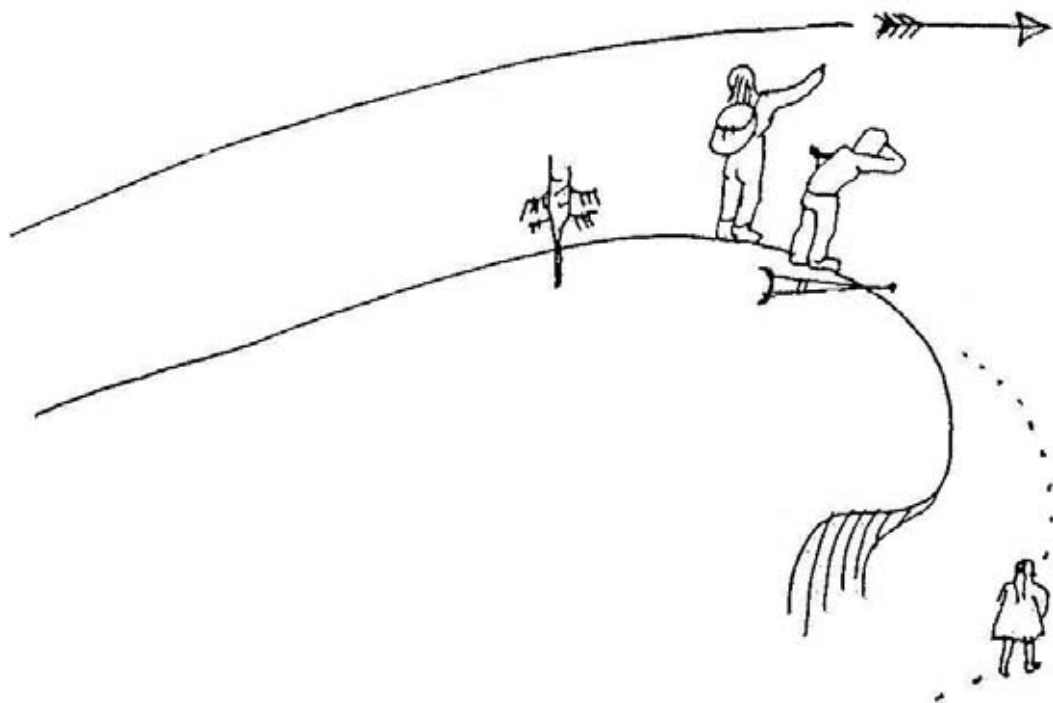
Příběh poslední z *Libuší*, jasnozřivé uklízečky v Gendrocentru, napojené na dávnou sestřičku *Lipku*, která stála v čele *První dívčí války* 'za muže' a založila se stopařem Čichem/Čechem rod, z něhož později vzešla i slavná dcera Krokova, je bytostně ženský námět.

Škoda že s tím nepřišla nějaká genderově korektnější autorka.

Předem se omlouvám fiktivnímu sdružení žen i virtuální organizaci mužů za případná nedorozumění z nadsazené skutečnosti a různého pojetí humoru. Feministické hnutí, které zakrývá nedostatek nápadů trvalým antagonismem a ignoruje budoucnost přinášející matkám, družkám i zaměstnankyním nečekané těžké časy, neplní své hlavní *konceptní* poslání. Ženy by měly vědět, co se děje a jaké možnosti jim ještě zbývají.

Příběh dívky, jež našla své poslání a jasným myšlením a vroucným srdcem změnila osudy žen kolem sebe a nepřímo i úděl statečných bojovnic v *Sámově říši žen*, snad zaujme pár nových 'Libuší', které naleznou odvahu promyslet budoucnost vztahů – a jednat.

Pocity, které ji přemáhaly od chvíle, kdy poprvé zahlédla ten výrazný vrchol, Líba nechápala; radostné vzrušení střídaly vlny svíravé tísně. Bezděčně zpomalovala, jako by chtěla oddálit kontakt s místy, jež k ní tak silně promlouvala.

Na úpatí kopce vyložili paní doktorku, která se chtěla trochu projít, ale jen po rovince, podél potoka a dál pokračovali ve dvou.

Toman už na pravěkém slovanském hradišti kdysi byl. Navedl zaraženou řidičku k rozcestí, kde tehdy parkoval školní autobus, a s údivem si ještě po čtyřiceti letech vybavoval spolužačky; jejich jména, tváře i známky. Tehdejší jména a podoby. ... Jak asi prospívají dnes?

Líba zapnula náhon na čtyři kola a po kamenité cestě vystoupala až k hradbě trnitých křovin. Zajistila vůz a pomohla svému společníkovi vystoupit. „Je tu tak... divně,“ vydechla.

Mlčel, i on cítil zvláštní nepokoj..

Nahodila si batoh, ze kterého vyčnívaly dvě špice smrčků. Uvnitř byl zábal zeminy s kořeny, rašelina do jámy a dvoulitrovka minerálky na zalití.

Pěšina, směřující k návrší, připomínala stezku zvěře. Postupovali jen zvolna; Toman musel často odpočívat. Přesto měla pocit, že se k tomu *neznámému* blíží příliš rychle!

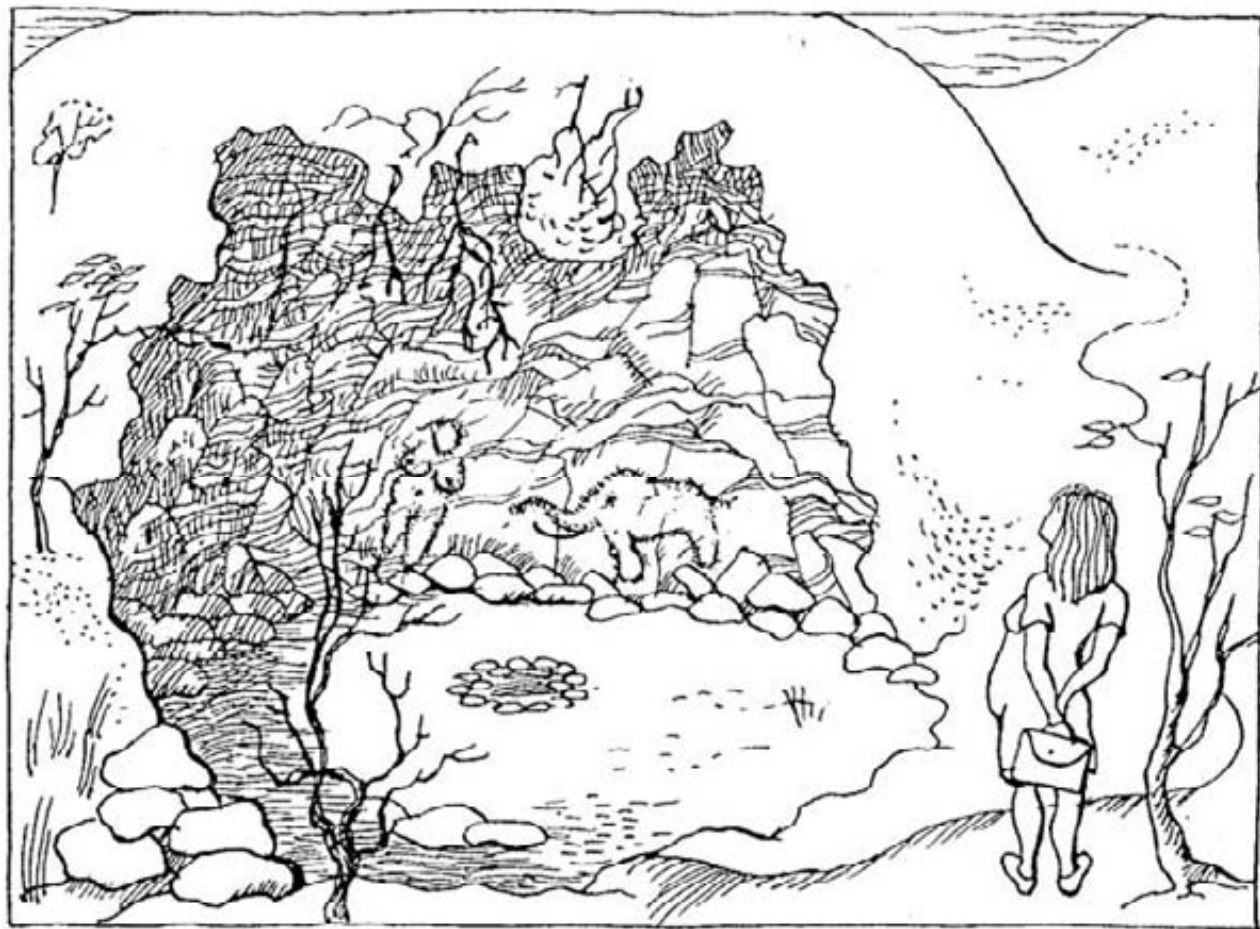
Za posledním valem hustého porostu se před nimi otevřel výhled do kraje. Obzor uzavíral souvislý hřeben Krušných hor od Klínovce až k Cínovci, na západní straně se rýsovalo nižší, ale členitější horské pásmo a ve vnitrozemí vystupovaly z nížin vyhaslé sopky Středohoří.

Hluboko pod nimi si spletí přerostlých vrb, divokého chmele a polámaných olší razily cestu bystřiny, svádějící vláhu z Doupovských hor.

„Dolánka a Leska, přítoky Liboce,“ vybavil si Toman výklad učitele. „Zítra splynou s Ohří, týden budou Labem a pak ztratí sladkost a slovanský charakter v moři cizí vody.“

Dívka a muž s berlemi zůstávali na větrné kótě při sobě a pohyb na úpatí kopce zachytili současně.

Zpod převislé skalní stěny, připomínající ilustraci z *Lovců mamutů*, a kdysi nejspíš přístřešku srstnatého matriarchátu, vyšla drobná postava v barvě naděje a loudavě se vydala pěšinou od vesnice k lučinám.

Doktorka zalitovala, že vystoupila už dole u můstku. Pouštěla ale děťátku rovnou přes bránci národní písničky a před tou holkou z bistra by se styděla. Ve svém pokročilém stavu uvítala, že dnešní výlet, korunovaný zapuštěním dalšího stromku na význačném místě (jako úlitbu bůžkům prapředků za Tomanovo uzdravení) odřídila Líba za ni.

Inženýr neměl v poraněných nohách ještě sílu a speciál s automatickou převodovkou a výsuvným sedadlem, který objednal, nebyl stále hotov.

Před týdnem předala Zuzanka oddělení hydroterapie v rehabilitačních lázních svému zástupci, a teď už jen počítala dny v hodinách tiché radosti i v minutách obav a pochybností.

Zamířila podél potoka k lesu, ale brzy ji zaujal na břehu padlý strom, jehož koruna se stále zelenala. Usedla na kmen, vyklouzla ze střevočků stále těsnějších, se zavřenýma očima slastně absorbovala teplo slunce a tiše si pozpěvovala. Založením byla najáda, vodu milovala a čerpala z ní útěchu.

Toman sledoval shora tu nevšední bytost nosící jeho dítě a jako anděl nad ní bděl. ... *Pletla v kytku rozmarýnu? Házela ji do voděnky / aby plula v širý svět?* hádal. Rozmarýna a Mateřídouška. Dvě tváře žen.

Líba po boku dvakrát staršího muže, kterého stále ještě objevovala, mlčela. Byla tu s ním jen napůl. Z těch dávných míst cítila tíseň i naději, žal i radost, smrt i zrození.

Ze zasnění ji vytrhl pocit, že nad vrcholem hradiště prolétá vysokým obloukem šíp. Snad tiché znamení připraveným družkám? Letní nebe však bylo prázdné a palisádové hradby už dávno lehly popelem.

„Největší naleziště avarských předmětů na našem území,“ prohodil Toman, který hledal v období nerovného soužití Slovanů s koňstnickými nomády klíč k našemu národnímu charakteru. „Zbytky osídlení na jižním předpolí sahají až do doby bronzové, pak tu byli ovšem i Keltové.“

Líba zařadila tu epochu kamsi mezi pračlověka a Přemysla Oráče.

Pod přivřenými víčky náhle zachytila v rozšíření brodu rozedrané postavy. V dalších záblescích je už viděla stoupat šikmo svahem k hradišti, které vyrůstalo před jejím vnitřním zrakem jako trikem animovaného filmu.

Na ženy, shrbené pod tíží měchů s vodou, pokřikovali z plošin v rozích palisád cizorodým jazykem strážní s luky.

Zaplašila ty zneklidňující představy. „Výhledy měly nádherné, ale jinak...“ Cítila, že i její společník vnímá atmosféru toho návrší.

Skutečnost byla mnohem horší, připomněl si Toman docentovu interpretaci úryvku z kroniky mnicha Fredegara:

Nájezdníci se zbytky pěších slovanských befulků, nasazovaných v bojích do prvních řad, se vraceli z loupeživých výprav zimovat ke svým poddaným a brali do loží jejich manželky a dcery...

Avarskému jhu se nakonec postavili synové nomádů ze slovanských žen, ještě příliš mladí, aby táhli zjara do bojů s Franky.

‘Údajně!’ napadl praktik ihned ten nesmyslný popis: ‘Že by holobrádci pobili zkušené válečníky, aby jim nekazili kamarádky? K tomu povstání došlo, ale všechno muselo být úplně jinak!’

Líba si zakryla oči.

Z oblaků prachu vystupovaly hrozivé siluety jezdců, znavených dlouhou cestou, zkřehlých sychravým podzimem, lačnicích po teplých tělech...

Obyvatelky hradiště musely přežít, jak se dalo, aby mohly přežít jejich děti.

„Odkud vlastně přišli ti... ti?“

„Avarština je jedním z jazyků Dagestánu,“ pokrčil Toman rameny. ...Nebylo by lépe nevědět?

Až budou testy DNA běžné, sedmina mužů zjistí, že krmili kukaččí mlád'ata nezbedných žen, a zájemců o otcovství ještě ubude. A všem nám naměří pár procent kořistnické krve.

Představil si inzeráty: *Poloavar hledá čtvrt slovanku*
Zn.: Ke společným nájezdům

„Je to tu... složité,“ zašeptala dívka. Potřebovala být chvíli o samotě.

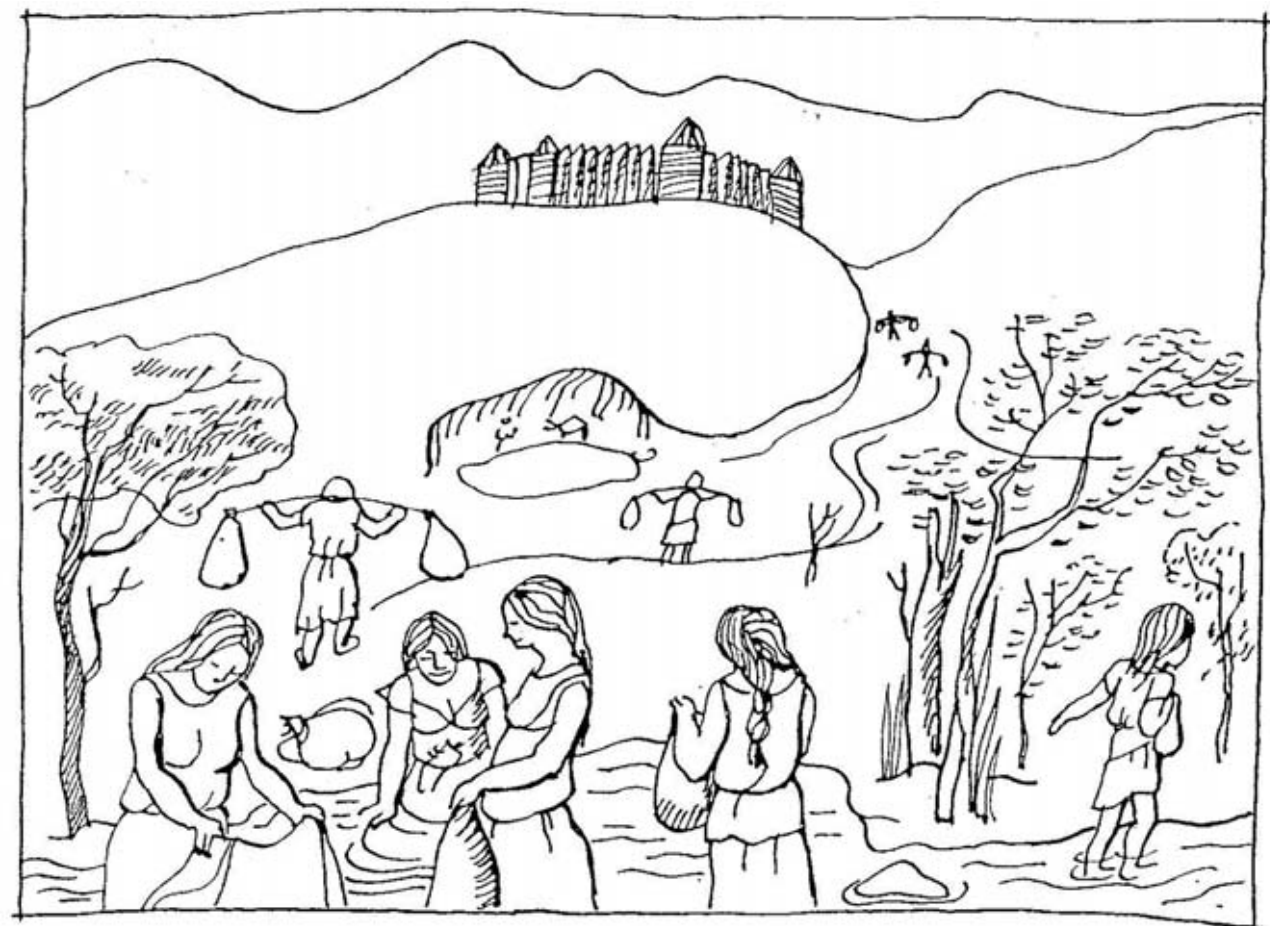
Inženýr si rozložil patentní berličku do trojnožky a s úlevou dosedl na vypjatou vepřovici.

Kanadský smrček, který zasadil na závětrné straně, bude brzy viditelný od cesty, přemítal. Předvídavě vybral křivolaký dvoják, odolný vůči nepohodě i nájezdům slovanských kořistníků kolem Vánoc.

Líba zatím křížovala zamyšleně nádvořím někdejšího hradiště, tu a tam zastavovala a v podřepu pokládala ruce vedle sebe na zem. Na vyvýšeném místě zavřela oči a pokusila se sled záblesků propojit.

Dole, v kulisách neprostupného pralesa, na jediném vymýceném místě postávaly na břehu i po kolena ve vodě zase ty rozedrané ženy.

Náhle se nejmenší z nich nenápadně oddělila a zamířila proti proudu.

Vcítila se do rozhodnutí té zubožené holky, ale přes klenbu korun ji nedokázala sledovat dál. Představila si široký úval pod sebou, kde lidé po staletí obdělávali políčka, pole a lány, pokrytý ještě pralesem.

Když se vracela do přítomnosti, cítila, že ji Toman pozoruje.

„Lepší je mít jasno,“ prohodil rozpačitě. Uvědomoval si, oč je jako žena citlivější, ale věřil, že to unese. „Tady nejspíš všechno začalo...“

Daleko ve vnitrozemí vystupoval z šedého oparu zhola zbytečný Říp.

„Chlapi to měli snadný,“ řekla Líba drsně, aby přemohla emoce, které jen stěží zvládala, když ho podpírala cestou zpátky k autu. „Vás jen pobili.“

Rekonvalescent, který před půlrokem ještě balancoval na hraně mezi smrtí a neživotem, rozumně mlčel.

„Mám pocit, že bych měla něco udělat, nějak ty zlé věci napravit!“ dodala tiše, ale s přesvědčením.

...A já mám být její předurčený nástroj! připomněl si předpověď své společnice ještě v bílé čelence za pultem lázeňského bistra. Já – po boku Johanky z Arku? Nebo nějaké Matky Terezy?

To ještě netušil, kolik tváří bude mít Libuše, kolika ženám bude sloužit, a kolik jich, pro dobrou věc, půjde s ní..

Když Zuzanka zahlédla dvě postavy na vrcholu kopce, vesele jim zamávala. Byl to vlastně docela hezký výlet. ...Ten příští by mohl být ještě zajímavější, představila si jízdu do porodnice s houkajícím policejním doprovodem, jako vystřiženou z filmové komedie.

Bude se mnou, i když jinde. Odejde, ale bude se vracet, a to mi zatím stačí.

Vyzvedli ji dole u můstku. Cestou zpátky všichni tři zaraženě mlčeli.

Líba ohleduplně zpomalovala přes hrboly, ale do automapy ani nenahlédla.

Jako by odtud pocházela.

Přes všechnu snahu Toman neuspěl. Nadcházející události ho zajímaly a dojímalý, ale na moderní lékařku měla Zuzanka zastaralé představy.

„Tohle je ženská věc.“ Nechtěla, aby kvůli ní měnil program a jeho nabídku jakékoli pomoci s díky odmítla: „Ještě je spousta času!“

Všechno měla přesně spočítané, od počátku vycítěného ženskou intuicí.

V lázeňském areálu porušila Líba 'zákaz vjezdu' sporným způsobem: k budově svobodárny zacouvala. Vynesla doktorčinu objemnou kabelu do vestibulu a vyčkávala u výtahu.

Netoužila vidět, jak se ti dva loučí, ale cítila k té neohrabané ženě tak silnou rodovou sympatii, že by pro ni v té chvíli udělala cokoli.

„Chcete si sáhnout?“ zašeptala doktorka nejistě, když nastoupily do kabiny.

Líba měla pocit, že pod napjatou kůží cítí pohyb. Další kousek skládanky zapadl na své místo. *Čekáme na tebe!*

Zuzanka obývala už desátým rokem útulnou garsonku v nejvyšším patře, s výhledem na modravý pás Krušných hor, a ani ji nenapadlo, že by mohla žít někde jinde. Postýlka se sem vejde, tak co.

„Všechno dobře dopadne,“ loučila se s ní Líba u dveří a nemyslela jen na příští dny, ale daleko dopředu.

... Jsem snad nějaká dobrá sudička! napomínala se, když sjížděla výtahem.

Toman se zatím přesunul na zadní sedadlo, kde měl víc prostoru pro zjizvená kolena. – „Všechno v pořádku?“

Pohlédla mu pobaveně do očí, vklouzla za volant a otočila klíčkem.

„Zvláštní místo,“ přenesl se inženýr v myšlenkách zpátky na hradiště, aby nemusel čelit otcovskému neklidu. „Když ukázali Nejedlému výsledky průzkumu, odvolal archeology a přikázal, aby tam poslali pásové traktory.“

Povšiml si Líbina nechápavého výrazu a dodal: „To byl všemocný ideolog a rudý ministr kultury. Takový nahrblý stařec; všichni se mu smáli. Dožíval v přepychu, obklopen krásným uměním a oduševněnými ženami...“

V té chvíli si poprvé uvědomil, kdo vlastně tenkrát vyhrával.

„Těžkými pluhy drtili bronzové uzdičky avarských koní i střepy hliněných nádob se slovanskými vlnovkami. Těch sto padesát let nerovné symbiózy se nehodilo do naší národní historie...“

„Jsou tam pořád – všichni!“ rozechvěl Líbu pocit, že přelétá ten výrazný vrch v obrovském stroji, jako z Vesmírných válek, za dunění basů v Dolby systému; že se sama stává těmi masivními křídly! Silou vůle přesměřovala kolos proti toku stříbrné stružky pod sebou. Dole zachytila pohyb.

Lidská troska – uprostřed drsné divočiny – možná však přijatelnější než zvůle násilníků mířila k pásmu hor na obzoru.

Nevěděla, zda může ovlivňovat, 'co už bylo'. Soustředila se a poslala dolů alespoň povzbuzení.

Otrhaná dívka z ničeho nic vzhlédla pátravě k nebi.

Na moment měla Líba neskutečný pocit, že se jejich oči setkaly. Byl to ale asi jen pohled do prázdna, stočený v příští vteřině ke slunci. Zkusila odchýlit vznášedlo k západu, kde tušila Ohři.

„Pozor!!“ vykřikl Toman v posledním okamžiku.

Strhla volant doprava a vrátila se do přítomnosti.

„Vy přece máte ještě život před sebou!“ pokáral ji polovážně. O sebe nedbal. Po všem, co ho poslední rok potkalo, věřil, že je nezničitelný.

„Výkopy na tom návrší,“ pokračoval jakoby nic, „odkryly mezi obdélníky zapuštěných slovanských zemnic kruhové základy stepních jurt. Pět šest generací žili na jedné hromádce...“

„To muselo být hrozné!“ promítla si Líba v duchu soužití krutých mužů, podmaněných mužů, žádoucích žen i nechtěných žen.

„Nakonec se těch Avarů nějak zbavili; sami nebo s pomocí známého kupce se solí, a později dali na frak i Frankům, u Wogastisburgu. ...To byla vůbec nejslavnější bitva v naší historii – a ta pevnost stála dost možná právě tam,“ mávl Toman rukou ve směru kopce, kde na valech praslovanského hradiště dnes dopoledne zasadil svůj předposlední pamětní strom.

Líba dychtivě naslouchala. Z dějepisu věděla tak trapně málo! Rozhodla se co nejdřív navštívit knihovnu. Nevěděla proč, jen cítila, že je to důležité a nějak to souvisí se ženami. ... Ale nejdřív si musím najít práci.

Blížili se k nájezdu na dálnici. Udržovala stálou rychlost a přemýšlela. ... Do začátků, než se uchytlí, jí inženýr nabídl byt, který užíval po návratu z emigrace, než se mu podařilo vykoupit dům po rodičích. Ze spropitného měla našetřeno pár tisíc a na nový život se těšila. ... V nejhorším začnu zase roznášet piva, říkala si, když nepřicházel žádný náznak pokynů shůry.

V Tomanově vilce bylo několik volných pokojů pro hosty, ale starý mládenec nechtěl, aby mu ta holka nahlížela zblízka do hlavy.

... Není zas tak ošklivá, přemítal.

Když si na ni člověk zvykne, docela ujde. Pomohu jí někoho najít, začne vařit a dá s tím předvídáním pokoj!

...Co asi dělá Zuzanka? zaplavil ho pocit sounáležitosti. Měl jsem tam přece jen zůstat. I na zapřenou...

Proč najednou brzdíme?!

Líba bez důvodu zpomalovala a po několika vteřinách sjela ze silnice na cestu, která se vytrácela v polích. Vystoupila, obešla vůz a otevřela mu dvířka.

Byl krásný podvečer, kouzelná chvíle mezi dnem a nocí, kdy příroda za posledního světla utichá. Vztáhla k němu obě ruce a on je automaticky vzal do svých.

Soucítit s tou mladou ženou; byla asi příliš dlouho sama.

Smála se mu do očí, a přitom bláznivě poňukávala.

„Hned zítra vám někoho najdu,“ utěšoval ji. Ano, to bude nejlepší.

„Už!“ řekla prostě a celá se rozzářila: „Máte... dceru!“

Přitáhl ji v návalu dojetí k sobě. Drželi se dlouze, beze slov.

„Jsou v pořádku?“ polekal se po chvíli. Odpověděla mu klidnýma očima. Věděl, že jí může důvěřovat. „Jak krásné je být dálkovým otcem – a znát i vás.“ Měl pocit, že slyší fanfáry. Než stačila nalézt odpověď, zazvonil jeho mobil. „Ano, víme,“ překvapil sestřičku. „Jedeme zpátky!“

Líba se už vracela za volant. Řídila opatrně a majestátně. Oba cestou snili o novém a neznámém.

Toman znal děti jen z dětství. S potomky svých přítelkyň vycházel, ale raději se jim vyhýbal, aby k němu náhodou nepřilnuli a nechtěli ho za tatínka.

Když mu sestřičky v porodnici ukázaly na pár vteřin přes sklo jakési opičí mládě (matka ještě neprocitla), odcházel se smíšenými pocity. Představoval si něco pěknějšího, ale také víc úcty k otcům, bez nichž by byly bez práce.

Do hlavního města dojeli až pozdě v noci. Líba pomohla zaraženému prvotci jen k brance a pokračovala 'k sobě' vozem z půjčovny, který dostala za úkol ráno vrátit.

Toman si měl příští den konečně vyzvednout svůj upravený speciál.

Domů dorazila až po půlnoci a uprostřed svlékání upadla do spánku. Na konci hluboké fáze nesnila jako obvykle v obrazech, ale vnímala zvuky:

Kolísavé nárazy větru do korun stromů, těžknoucích létem, na pozadí zurčící vody – a pak náhlé zasvištění a stoupající a klesající hukot, končící náhle, zlověstně, měkkým nárazem...

Vymrštila se. Několik vteřin ještě cítila ostrou bolest pod levou lopatkou. Pak všechno odeznělo. – Šíp? napadlo ji v první chvíli.

...Obávané střely Avarů měly hlavice s otvory a za letu vydávaly hrůzostrašný zvuk, jako zlá meluzína. Takový nesmysl! Ale pro jistotu si prohmatala to místo, vlevo od páteře. Pod neporušenou kůží cítila jen kostnatá žebra.

To jsem přece já! Hodná a rozumná holka, která se rychle s každým domluví a dostává větší dýško než ty hezčí. Kdo by mně chtěl ublížit...

A v tom jí zase naskočil obraz rozedrané dívky, klopýtající kamenitým korytem potoka, pryč, co nejdál – kamkoli.

KNIHY S REKLAMOU

Prodejní ceny knih na úrovni čtyřnásobku skutečných výrobních nákladů už přesahují možnosti většiny čtenářů a klesající odbyt vede k dalšímu nárůstu marží a výdajů na prezentaci a distribuci. Spíše než kvalita textu přitom rozhoduje obchodní strategie a kontakty.

Požizovací cenu brožovaných výtisků lze uhradit využitím pouhých 5% plochy k inzerci (asi 30 okének). Cílová skupina se vyznačuje vyšším vzděláním a důrazem na kvalitu života.

Čtivé knihy v 'komerční verzi' mohou být zasílány na požádání zdarma nebo nabízeny za symbolický poplatek.

budec@email.cz 604 422 381, 728 045 402

Na protilehlém konci české kotliny, obývané už v době kamenné tlupami lovců a sběraček plodů, půl tisíciletí civilizovanými Kelty, později dočasně Markomany a Kvády a konečně i prvobyteli slovanskými – na rozlehlé staré usedlosti v modravém klínu hor probíhal ten víkend sněm předních českých žen (co spolu mluví).

Masivní stůl po odsunutých Germánech, zaplněný vybranými pokrmy, předznamenával ráz setkání. Hostitelka sice naznačovala, že je přetížená důležitějšími úkoly (a vaření a úklid jsou dnes už stejně mužské práce); ale zajistila solidní základ hostiny nákupem selete ze svěřených fondů.

Přizvané ženy, ač nežádány, přivezly doklady svých dovedností. Pekáče a mísy naneštěstí nenesly jmenovky, a ty nejlepší dary byly často přisuzovány jiným. – „To se mi moc nepovedlo, ani to nezkoušejte!“ přiváděly frustrované kuchařky pozornost k výrobkům, na které byly právem hrdé.

Pohlednější delegátky přijely v doprovodu 'milenců', jak se patří mladších, a neverbálně se trumfovaly věkovými rozdíly. Neoficiální, ale velkolepá akce však zůstala v detailech nedomyšlená. Psi, patřící ženám, které už nad muži zlámaly hůl, se porvali a milci, riskující dobré bydlo, se zpili lahvemi 'putovních' vín, které zde předčasně ukončily svoji pouť.

„Podívejte se na ně! To je úroveň!“ posloužili neukáznění samečci k obecnějším závěrům o druhé polovině světa. Majitelky psů a mužů odvedly své miláčky do ústraní, kde je pacifikovaly, a po chvíli se opět sešly kolem ohně, na kterém se rožnilo prasátko. Řekněme rovnou šovinistický kanec.

„Jsou čím dál horší,“ prohlásila úvodem hostitelka.

„A neplní kvóty!“

„Diskriminují!“ Mladá právnička, nespravedlivě často zvaná do televize, nebyla mezi svými družkami oblíbená, ale mezi přítomnými muži vyhrála místní kolo soutěže *Sexobjekt dnešního dne*.

„Kdykoli s námi jednájí, představují si nás nahé!“

„V učebnicích je trojnásobek mužských koncovek! Není pak divu, že se děvčátkům v životě nedaří,“ poznamenala genderová lingvistka, autorka nového slova 'hostka', které uvádělo do rozpaků manželky hostitelů i hostů a zatím se vžilo jen pro ni a v některých genderově korektních hanbincích.

„Počet žen v řídicích funkcích je stále zanedbatelný.“

„A počet vynálezů v Národním technickém muzeu, té baště mužské povýšenosti...“ spustila jako patentní elektromotorek svůj každoroční příspěvek vzdálená prapraneteř Křížíka.

„To vše probereme později,“ pozastavila nával stížností hostitelka. „Slíbila jsem vám překvapení,“ prohlásila a pohlédla na hodinky.

„Přiletí paní Alice?“

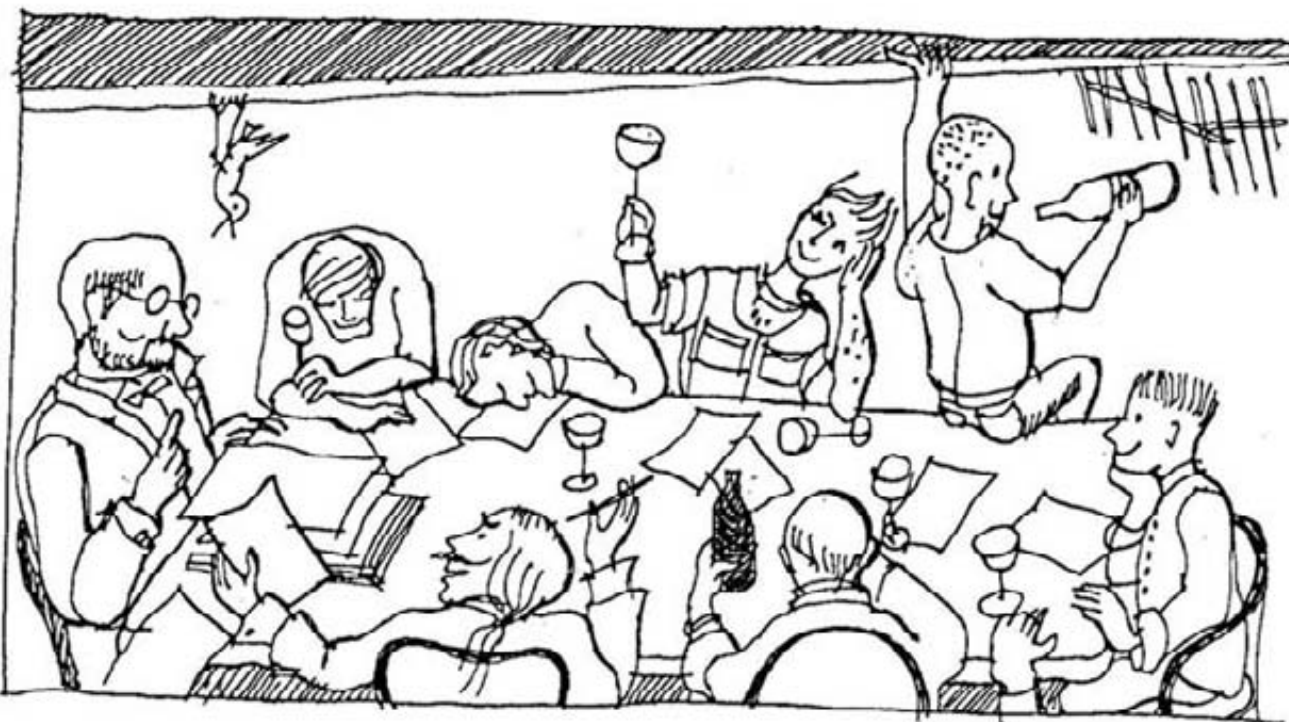
„Zvýšila nám příspěvky?“ radovala se genderová lingvistka. Od časů obrozené slovo tvorby novoslova podražila.

Než stačila *předsedka* promluvit, přiběhla z kuchyně její zardělá dcera, třikrát porůznu svobodná matka, a podávala jí mobil.

„Už na vás če-ká-me,“ artikulovala šéfka pečlivě.

Odmělčela se a ještě pár vteřin vychutnávala informační převahu.

„Jak všichni víte, naše drahá patronka je velmi vážně nemocná, ale i v nejtěžších chvílích sleduje naši činnost. Zdá se, že částka, kterou letos poukázala ženskému hnutí, převyšuje všechna očekávání. Právní zástupce paní Alice, náš krajan, tu bude každou chvíli...“

Pohledy všech žen se stočily do údolí.

V perfektním načasování stoupala úzkou cestou k chalupě velká bílá limuzína. Prodloužený Cadillac vjel do dvora a po zastřiženém trávníku pokračoval až k jídelnímu koutu.

Když si řidič povšiml ohníčku pod motorem, rychle znovu nastartoval, prudce odcouval a blatníkem přitom zahrál na plaňkový plot jako na xylofon. Ženy se shlukly kolem vozu nejvyšší třídy, vystoupil však jen rozezlený šofér.

O chvíli později projelo bránou v oblaku kouře plastové autíčko, ze kterého vypadl tloušťák v tmavém obleku: „Achoj, damy! Vždycky chtěl jezdit takový!“ pozdravil výbor a neomylným instinktem veselých chlapíků zamířil ke skupince milců a vozatajů, nedbale rozložených ve stínu stodoly.

„Měly jste je nechat doma! doma!“ opakovala patentní praprainženýrka jako zaseknutý fonograf.

To by bylo ještě horší, horší! věděly omlazené padesátky.

Čechoameričan rychle převzal iniciativu a nejnovější sexistické vtipy ze zámoří překládal mužům do mateřštiny svých rodičů, kterou zajímavě komolil. Z rozdováděné družiny se ozývaly výbuchy smíchu.

Dvanáct apoštolů nové víry sledovalo bezradně právního zástupce sponzorů, které vděčily za nebývalý rozmach svých aktivit, vkusné vybavení Gendrocentra i velmi štědré odměny za přednášky, semináře a všechny ty výzkumy a průzkumy.

„Budu informovat mizis Stein!“ prohlásila předsedka zvýšeným hlasem, jako by doufala, že návštěvník zachytí přes dvůr její slova a polepší se.

„Zkusím ho přivést,“ povstala překladatelka do korektního jazyka.

„Posadte se u nás, paninko!“ halekal na ni už zdálky výrostek bez stálého zaměstnání, který dělal jedné z televizních osobností 'asistenta'.

„Jste naším čestným hostem,“ nasadila Jonka úsměv stárnoucí Afrodity.

„A prasátko už bude pečené. ... Jak se daří paní Alici?“

Americký právník na ni pár vteřin tupě zíral a pak otočil palcem dolů. „Pani Alis už nedaří vůbec. Já nyní provedu váš fajnanc,“ naznačil buclatými prsty peníze: „Prsatko napul sem.“

„I am sorry...“ ustupovala gendrovědkyně zaraženě ke svým.

Ženy ji obklopily: „Jaký je? Co říkal? Proč nejde k nám?“

„Není...“ Jak to vyjádřit korektně? „Není většinový.“

Jedenáct pusinek se pootevřelo. Tak proto! ...Naštěstí jsou na naší straně. Až na ty, co k nim přišli od žen. Hleděli tázavě na svojí delegátku.

Jonka pokrčila nejistě rameny. „Horší je, že paní Alice už není s námi!“ pohlédla pietně k nebi. „Nadaci převzal on!“

„Čest její památce,“ vzpomatovala se předsedka, která tušila, co se blíží. Když jí minulý týden jejich sponzorka volala z nemocnice, zdála se zmatená. Říkala divné věci: ‘Někde je chyba... Musíte... Nesmíte... Já už...’

V minutě ticha, která ze situace vyplynula, si každá z žen promítala následky nového vývoje do vlastní situace. Důstojné ticho přerušovaly výbuchy mužského veselí.

Ve stínu stodoly, u stolu s poloprázdnými lahvemi, trhal Čechoameričan listy ze svého bloku a rozdával je chlapům. Hledalo se něco na psaní.

Vědecké výzkumy potvrzují, že i u pečlivě vybraných protějšků dochází při prvním setkání tváří v tvář k negativním obranným reakcím.

Zpočátku vypadá každý divně, ne-li hůř. Naše patentované zařízení tento vizuální šok prakticky odstraňuje.

ZVYKÁTKO

sestává ze dvou komor oddělených mřížkou. Každý účastník vstoupí ze své strany potmě a během konverzace se reostatem zvolna přisvěcuje. Ze tmy vystupují zprvu jen měkce rysy a obrysy a zrak má dost času přivyknout

novým tvářím a harmonizovat s čímkoli neobvyklým. Pocity jsou důležitější než pohledy, a utlumí-li se první dojem, člověk si zvykne na všechno. Míra přijatelnosti výrazně stoupá a užitím *zvykátka* lze umístit i jedince jinak vizuálně diskriminované.

DVOJSPOJ – Wilson @ son, výrobci mlžných komor

Inzerce

Radka nepotřebovala další zaměstnání za každou cenu. Toman svoji zdatnou asistentku z lázní zajistil na rok dva dopředu; klidně si mohla užívat.

‘Užívat’?! To slovo neznala. Pročesávala inzeráty, rozesílala osobní profil ve třech jazycích, oslovila několik nadnárodních firem a rozhodila sítě po internetu. Nevybírají si mě – já je třídím! Uvažovala i o televizi a novinách. Na nástupním platu jí nezáleželo, peníze za ní brzy přicházely samy.

Chtěla předurčovat události a ovlivňovat lidské osudy.

‘Romantický’ založení potenciální zaměstnavatelé, kterým její střízlivý tmavý kostýmek, profesionální kompetence i naprostá absence náznaků, že na ně bude ‘hodná’, signalizovaly její nevhodnost, se zapléтали do vysvětování o svých představách nějaké ‘obyčejnější’.

... Obyčejné to mají snazší – v práci i po práci.

V podnicích s důrazem na výkon dostávala bystrá ekonomka nabídky k nástupu ihned, s výjimkou organizace, v jejímž čele stála žena.

Diskriminace, nebo intuice? Ještě nevěděla, co chce, ale rozeznávala potenciál různých příležitostí. Odškrtařovala postupně nevalné a nevhodné firmy a neúčinnost, se kterou se setkávala, ji udivovala.

Pozvání k pohovoru ‘někdy v pátek po obědě’ samozřejmě pozměnila na pondělí dopoledne.

Po krátkém setkání v recepci pozval šéfredaktor Radku do své kanceláře.

Dvojitě prosklenými stěnami buňky, zavěšené vysoko v prostoru haly, nepronikal hluk; o to víc vnímala dynamický náboj budovy, soustřeďující redakce různých periodik, tiskárnu i balírnu distribuce.

Poslední čísla vydávaných magazínů si samozřejmě prostudovala přes víkend. ... Jsme tak hloupé, nebo se na tom teprve soustavně pracuje?

U psacích stolů zavalených stohy papírů se skláněly nad klávesnicemi počítačů většinou ženy, ale práci jim zadávali muži, rázující uličkami s maskami naléhavosti a odpovědnosti.

„Mluvíte dobře anglicky a žila jste venku. Kdo dnes kupuje časopisy? Tedy kromě sportovních, počítačových a těch... obrázkových?“ zeptal se.

„Ano. Čteme víc.“

„A věříte víc.“

„Snažíme se pochopit ten váš svět,“ řekla napůl žertem.

„Dáváme většině, která není příliš úspěšná a šťastná, *trvale* naději!“ shrnul šéfredaktor deset let udivujících zkušeností v nejširším segmentu periodik. – „Kdy můžete nastoupit?“

Než stačila zareagovat, z principu zdrženlivě, přestože už při pohledu do dvorany kypící intenzivní činností vycítila svoji příležitost, dodal: „Nejdřív vás pošleme do Států na školení o gendrové korektnosti...“

Odmíchl se a zkoumavě na ni pohlédl. Nezachytil žádnou reakci a pokračoval: „Když už tam budete, můžete se podívat zblízka na jejich nabídku ženám. Zajímá nás celé spektrum – od natěšených nevěstinek po zaryté feministky.“

„Naše ženy jsou přece úplně jiné,“ namítla Radka.

„Pole neorané,“ shrnul s potěšením potenciál místních čtenářek. „Přitom rozhodují o rodinných financích víc než ti, kteří víc vydělávají...“ zamnul si v duchu ruce. „Obchodujeme se zájmem – a ten je přímo úměrný cirkulaci.“

„V čem by spočívala moje práce?“ zeptala se mladá žena věčně.

„Co z toho místa uděláte, bude záležet na vás.“ Věděl, že našel tu pravou, ale nechtěl hned zmiňovat, že jde o novou, strategicky důležitou pozici. Ještě by si myslela kdovíco a chtěla by přidat.

Cítila, že to místo je přesně pro ni. Jen neměla žádnou představu k čemu.

„Třeba vás něco napadne...“ usmál se šéfredaktor a poslal ji do osobního.

Cestou domů se Radka v duchu vracela k té odmlce a k tónu jeho hlasu. Chtěl, abych došla k nějakému závěru sama... Ale proč se tak usmíval?

Co mi ušlo?

Radka byla na automatické řazení zvyklá ze svého pobytu ve Státech. Slíbila Tomanu vyzvednout a odvézt v novém voze na zrušené vojenské letiště, kde by se v klidu učil přidávat plyn a brzdit lepší nohou.

Mechanici však namontovali omylem pedály pro levonožce a převzetí 'speciálu' se opět o den odsunulo.

Odpoledne přišli rozpačitému otci poblahopřát staří přátelé.

„Co třeba *Jawa*?“ připomněl mu docent jméno, které bezdětek ještě nedávno doporučoval jiným.

„Pro budoucí inženýrku a vynálezkyň to náhodou není špatné.“

„Prosím tě!“ vyjela na něj Helenka, ředitelka školy, která věděla, jak zlomyslnou pozornost přitahují neobvyklá jména. „Zuzanka je rozumná a nic takového nedovolí.“

„Chtěla něco starobylého a vlasteneckého,“ vybavil si docent poslední setkání s už nemladou lékařkou, prozářenou nadcházejícím mateřstvím.

„Mlčava?“ navrhl novopečený otec, který se teprve nedávno dozvěděl, že malé děti celé noci prokřičí: „Nebo Pssta?“

„Cože!“ vyskočila Helenka.

„Velmi starobylé slovansko-avarské jméno: *Ženo mlč a zakys kumys!* Opojný nápoj z kvašeného koňského mléka,“ dodal.

„Fuj,“ otrásla se Helča. „To určitě! Jak by ty koně dojili?“

„Mají takové savky,“ naskočil Tomanovi obraz slovanských dívek, krev a mlíko, nucených pečovat o herky znavené dlouhými výjezdy a ještě chystat opojné nápoje svým zběsilým pánům.

„Co třeba Krasava?“ inspirovala učitelskou mysl opera.

„Co Kvasava?“ navrhl docent kvasný kumpromys.

„Krasava je z Libuše, od Smetany,“ prohlásila Helenka autoritativně.

Inženýr se s oporou francouzských holí odbelhal do kuchyňského koutu. Vařil rychle, dobře a rád, a nikdy dvakrát totéž, i kdyby chtěl. Dokončoval večeři a představoval si svět, do kterého doroste jeho zatím bezejmenná dcera. ... Bude to svět kuchařů, nebo už zase kuchařek? Vyplatí se ´singlům´ vařit jen pro jednoho? uvážil i tu nejsmutnější alternativu.

Netušil, že dítě, které včera přibylo na svět, už dostalo jméno a v kolonce OTEC stálo *Neznámý*. Doktorka jen dodržela, co slíbila: ´Nic nebudu chtít.´

„Už si Radka něco našla?“ vyptával se mezitím docent Helenky na její brilantní dceru.

Toman, který litoval, že v mládí častěji nepostál a nepromyslel co dál, nabádal svoji asistentku z lázní, aby se do ničeho nehrnula.

„V biblických dobách se chodilo dozrávat do pouště, na celé roky,“ poznamenal a dodal: „Živili se smaženými kobyilkami.“

„A kobyličím mlékem,“ přihodil docent.

„Nastupuje do redakce nějakého ženského časopisu,“ překvapila Helča bývalé spolužáky nejčerstvější informací.

Příští ráno v deset nula nula dorazila Radka taxíkem k Tomanově vilce. Poručila řidiči třikrát krátce zahoukat, prostrčila ruku škvírou v mřížce, odjistila branku zezadu a zmizela v zeleni přerostlých stromů.

Rekonvalescent se na *autoškolu* pečlivě připravil a ve cvičkách, které si opatřil, ´aby měl v nohou cit´, připomínal Enšpígla.

Převzala aktovku s hotovostí, na níž trval autoprodejce, který tvrdil, že nedůvěřuje bankovním převodům, ale ve skutečnosti se kryl pro případ, že by emigrant platbu pozastavil. Těžko by našel jiného zámožného monopeda.

V autosalónu právě probíhala ´akce´ a zákazníci si mohli jako bonus zvolit autorádio, tažné lano nebo dětskou sedačku. Inženýr přijímač neužíval, protože ho při jízdě rušil v přemýšlení, a lana dostával pravidelně od přátel k narozeninám. Ukázal bez myšlení na sedačku, kterou zamýšlel darovat docentovi a Stelle. Pak se mu ale zatajil dech: „Můžete nám ji přidělat?“

O několik hodin později zamířili k neužívanému vojenskému letišti, zamluvenému jen pro ten dnešní den, od vojáka, který tam stál na vartě.

Motor zaburácel a zrychlení je vtisklo do sedadel. Na konci přistávací dráhy strhla Radka vůz do přesně kontrolovaných obousměrných hodin.

„Hlavně vyzkoušej ruční brzdu, na tu budu spoléhat! ... Už ses zbavila té své hračky?“ vzpomněl si Toman na jemný kabriolet, který se jeho asistence v naší drsné zemi neosvědčil.

„Koupil ho nějaký playboy, jinému chlapci. Dostanu služební vůz.“

„Takže už ses rozhodla! Určitě máš na víc.“ Představoval si ji v podnikání nebo v diplomatických službách.

„Nevidíš ten potenciál?“

„Všechno už přece vychází,“ namítl. Chybí jen *Kladná tchyně*.“

„Víš, kolik našťvaných, nešťastných a frustrovaných žen chce vědět, 'proč' se jim nedaří?“

„To je snad jasné.“

„Potřebují vysvětlení 'mimo sebe' – a naději. Budu psát, co se kde povedlo, a jak úplně jiné ženy řeší úplně jiné problémy úplně jinde.“

„Ženská otázka nemá řešení. Co na jedné straně zdánlivě získají, na druhé skutečně ztratí.“

„Jistě. Ale řešení se musí hledat, i když není,“ uzavřela Radka debatu a pustila se do vytyčování slalomu z oranžových výstražných kuželů, které přivezla v batohu.

Nechtěl vědět, kde je vzala, a doufal, že je tam zase brzy vrátí.

V následujících dnech zkoušel rekonvalescent krátké výjezdy v lehkém provozu; na delší výlet si zatím netroufal. Neodvratně se mu však rýsovala další návštěva lázní.

Líba zatím nespěchala do práce a nabídla mu pomoc v naději, že jim zbude cestou zpátky pár hodin na další návštěvu hradiště, nedaleko od hlavní silnice na západ.

Cítila, že by tentokrát měla zkusit pěšinu podél říčky, nebo ještě lépe, přímo vstoupit do vody a brodit se proti proudu kamenitým korytem. Nevěděla proč, ani kam by došla. Chtěla si jen zopakovat ten pocit.

„Zopakovat“? podivila se.

Toman jí poděkoval. Věděl, že se musí konečně odhodlat a vyrazit do lázeňského městečka sám.

Najezdil statisíce mil, vlevo i vpravo, ale po roční absenci si připadal na rušné silnici jako žena s čerstvým řidičským průkazem. Ani houkáním a hrubými gesty netrpělivých mužů se však nedal vyprovokovat.

...Oč jsem lepší než vy, frajeři! Ne proto, že jsem víc miloval a vydělal, ale protože *myslím!*

S pocitem hrdosti, že to dokázal, zaparkoval před porodnicí. Auto bez levé šlapky zamykat nemusel, jen šílenec by v něm zkoušel odjet. Přemohl nechuť ke kyticím a koupil v kiosku něco menšího, elegantního, jen tak do rukávu.

V recepci se klukovsky usmál na sestřičku, která tu minule nebyla, předpokládaje, že ho předchází jeho reputace: „K paní doktorce...“

„Vy jste otec *Vlastičky*?“ rozzářila se mladá žena a šokovala ho poprvé.

„Co! – Jaké *Vlastičky*?!“

Porodní asistentka projela rodičovskou databází v počítači: „Promiňte. Nejste otec, je mi líto...“

V prvním návalu emocí zatoužil Zuzanku otočit, ohnout, obnažit a postaru potrestat. Pak se ovládl: „Co vy víte!“ procedil mezi zuby a zhoup se zpupně na berlích.

Sestřička za přepážkou ho přezíravým úsměvem doháněla k šílenství. ... Mít trochu víc času, zařídím, aby beze mě nemohla žít, a dám přednost její mamině!

„Nemohu vás vpustit,“ prohlásila rezolutně.

„To se ještě uvidí!“ otočil se na bodci berle a cestou k výtahu si snažil vybavit jména ministrů zdravotnictví a spravedlnosti.

Teprve když poodstoupil od přepážky, zahlédla recepční bílé baletní cvičky, které podivnému návštěvníkovi vážnosti nedodávaly.

Jakmile za ním zapadly dveře, zamířila na oddělení.

Cestou přemýšlela o mužích, které tu vídala exaltované i zdrcené, ale nikdy tak mstivé.

„Byl tu teď nějaký otrapa, ale nepustila jsem ho dál,“ nahlédla do osluněného pokoje a usmála se na paní doktorku, kterou si tu rychle oblíbily.

Zuzanka popadla mládě a hrnula se k oknu.

Na popraskaném betonu dvora poskakoval jakýsi pokřivený človíček na berlích a neohrabaně rozdupával kytici.

„Vlastičko, tatínek, podívej!“ mávala nad ním její ručkou.

V pondělí odpoledne zastavila před vchodem do *Gendrocentra* dlouhá bílá limuzína a vysoký šofér v čepici s logem růžového grandhotelu přidržel dveře kulantnímu právnímu zástupci.

Aktivistky přijaly důležitého návštěvníka korektně, ale s chladným odstupem, a doprovodily ho rovnou do sálu, kde pořádaly občas konference, přednášky nebo školení.

„Já moc omlouvám za včera. Měl ´jetlag´, nebyl fit,“ ukláněl se tentokrát snaživě na všechny strany.

Organizace, jejíž aktivity v posledních letech posílil nečekaný příliv dolarů, zastřešovala množství různorodých skupin, od frustrovaných mamin přes publicitychtivé umělkyně k rudozeleným anarchistkám; s podstatným přívažkem studentek, které se teprve ´hledaly´, než si někoho našly.

Prostory někdejšího agitačního střediska zajistila ženám v devadesátých letech za symbolický nájem na dobu neurčitou sympatizující milenka starosty, která neměla ráda muže.

Černobílé postavy partyzánek ze sovětských válečných filmů byly načas vystřídány černobílými bojovnicemi za důležitost, přesvědčenými ´že by se mělo něco udělat´, ale bez schopností převést ten intenzivní pocit do jasných myšlenek a činů.

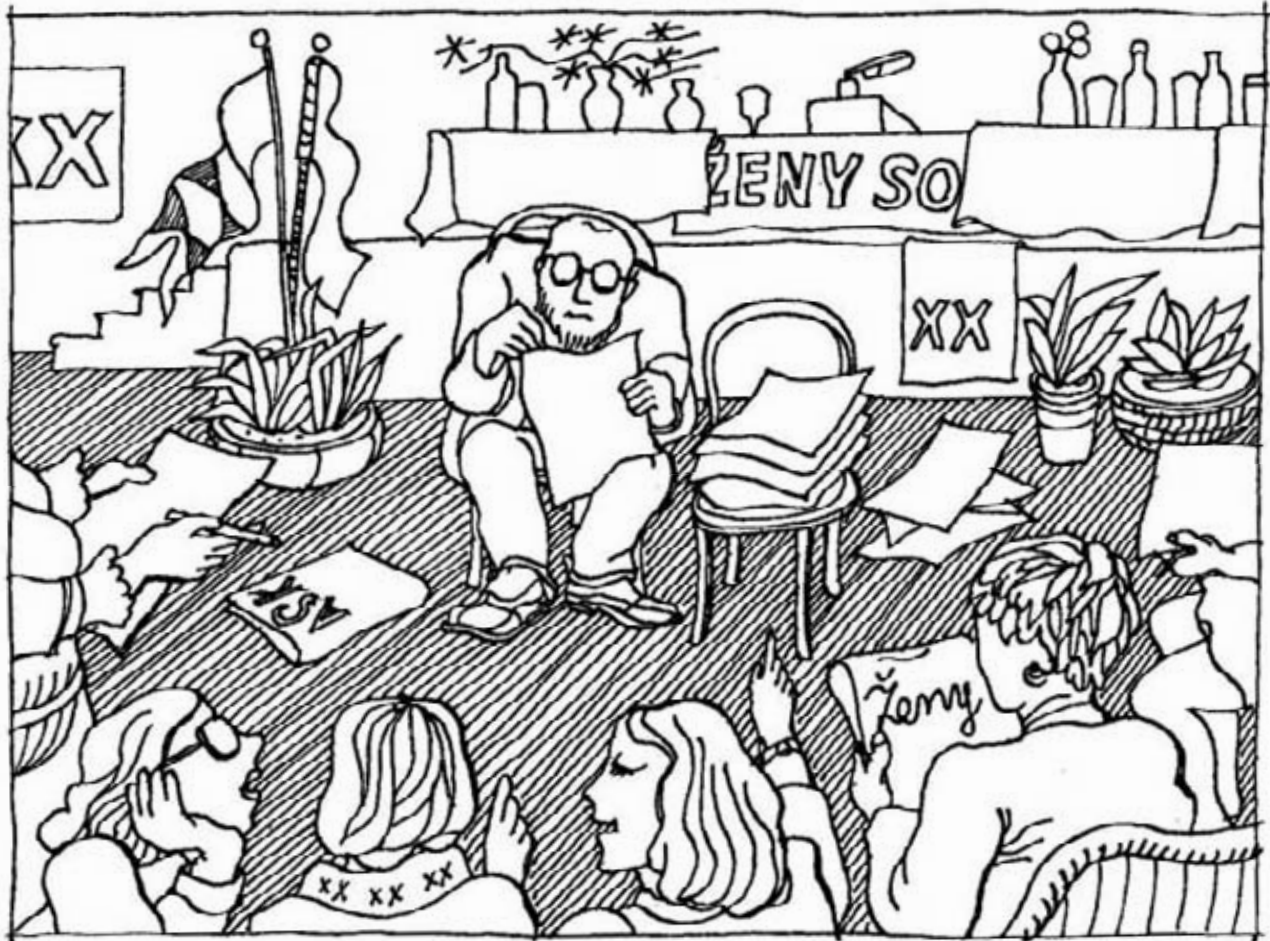
Původní nesvornou skupinu rozhněvaných harcovnic, které nedokázaly zorganizovat ani samy sebe, vytlačily postupně novopečené doktorky ´genderu´, přicházejícího do módy.

Vzdělaným ženám bez vlastních nápadů, z nových kateder otevřel *vědecký feminismus* řadu příležitostí k nenáročným kariérám. Jejich předvídatelně rozhořčené články vyplňovaly prázdné místo společenského očekávání a byly celkem neškodné...

Dlouhý zasedací stůl připomínal Leonardovu fresku *Poslední večeře Páně*. Právní zástupce Nadace věděl, že má v ruce všechny trumfy, a dobře se bavil. Postál u nástěnky, ohlašující přednášku *Vyrovňování genderů*, naznačující schopnosti ´známé jazykovědkyně´ a sobotní burzu dámských klobouků. Před monstrózním zasedacím stolem ale zaváhal: „Tady jako grand jury!“

Odložil aktovku a přenesl křesílko do prázdného prostoru mezi jevištěm a hledištěm. Ženy se k němu snaživě přidávaly.

...Po tisíciletích ´následování´ nezmění tři emancipované generace zaměstnankyň návyk přijímat rozhodnutí odjinud! zaznamenal spokojeně. Židle uspořádal do půlkruhu a výbor rozsadil jako dvanáct měsíčků.

Chvíli vychutnával pocit převahy z bohatství a moci, ale i z porozumění světa a nadhledu mužství. „Tak lepší, demokratický. Hromadu papír nechám na studije,“ vyložil z aktovky stoh spisů. „Všechno jinak. Po Ms. Stein pověřen převzít Nadace já pod nový management. Důležité platí jen tohle...“ oddělil pár listů shora: „Odkaz, verification a podmínky.“

Alice Stein Kehoe neodpracovala jediný den za mzdu; bystře rozeznávala příležitosti a neváhala je využít. Ubývající krásu později kompenzovala rostoucím kouzlem osobnosti; učila se z chyb druhých a vlastní omyly neopakovala. Vnímala stále jemněji a myslela stále ostřeji.

Po třech manželstvích, když už měla dávno vystaráno a cítila se na vrcholu sil, jednoho krásného dne, v jediné minutě zjistila, že má před sebou už jen pár let života. Diagnóza, která by jiné zdeptala, v ní jen zmobilizovala energii a zintenzivněla vše, co dělala.

Během návštěvy staré vlasti, 'na rozloučenou', shledala vážné nedostatky v prezentaci žen v médiích. Sepsala a dala si přeložit pár kontraverzních postřehů, které média ochotně převzala.

Vyvolala souhlasné i nesouhlasné reakce a byla přizvána do televize. I když se mladičká moderátorka zajímala především o velikost jejího prázdninového domu na Floridě, vzbudila pozornost žen, které okamžitě vycítily, že tahle dáma 'ví'.

Před odletem 'back forever' ji vyhledala mluvčí feministického kroužku a šťastně nepožádala o finanční příspěvek, ale o radu.

Po úspěchu své první 'bytové' přednášky shledala bezdětná paní Alice, že jí osud nadělil mnoho dcer, které potřebují poučení a povzbuzení. Protože byla předvídavá, při dalších návštěvách své rostoucí adoptivní rodiny už veřejně nevystupovala a o jejím osobním vlivu a finančních příspěvcích kolovaly jen fámy.

Právní zástupce a vykonavatel poslední vůle sponzorky feministického hnutí si nedělal žádné iluze o ženách, ale teď už ani o mužích a o světě vůbec. Neměl žádné příbuzenské vazby, nevěřil v dlouhý život, a těch pár dobrých let, které si dovedl představit, chtěl prožít 'na úrovni'.

Luxus považoval za samozřejmost, ale jako žínka vdaná do peněz si liboval i v rozmarech a prosazováním náhodných a nesmyslných přání si potvrzoval svoji moc a výjimečnost.

Žen se nebál. Věděl, že si poradí i s nejchytřejšími z nich; obával se jen iracionality a hysterie, nad níž sebelepší jedinec nemůže zvítězit. Třebaže v posledních letech přešel už plně do světa mužů, necítil k nim zášť a 'úkoly', které se chystal dychtivým aktivistkám podsunout, nebyly nepřátelská mužská konspirace, ale jen nová hra pro vlastní potěšení.

Když v sobotu přijížděl na chalupu samozvané mluvčí jedné poloviny této země, neměl ještě jasnou představu, jakými 'projekty pro ženy' naplnit závěť své klientky. Teprve ve stínu stodoly, s ukázkovými milci a řidiči omlazených recipientek, si uvědomil, jak skvělý zábavní prostředek se ocitl v jeho rukou.

Požádal o pomoc, o pár dobrých nápadů, a veselí chlapci se v pravěké mužské solidaritě jen předháněli, aby nasměrovali své družky k lepšímu pochopení skutečného života a funkčního uspořádání světa.

Když předurčili budoucnost místního feministického hnutí na příštích deset let, pokynul host ze zámoří šoférovi limuzíny a pohostil mládence vybranými nápoji objednanými na účet Nadace.

„Ted' oslava!“ povstal a pozvedl překypující pohár ke skupině rokující v protilehlém koutě zahrady. – „Na našim ženy!“ zvolal.

Aktivistky se rozpačitě usmívaly a snaživě mávaly; bylo to smutné.

Ted', o dva dny později, čelil v jámě lvové přesilovce: ... „Velmi velké peníze,“ pozvedl list ozdobený nápaditým logem centra se dvěma XX chromozomy.

Snaživá knihovnice vyrazila po křídle z pozice měsíčka Prosince a předala dokument matroně, ztělesňující měsíc žní.

Šéfka anglicky neuměla, ale tučně vytištěné číslo ji ohromilo.

„V dolarech? Není to nějaký omyl?“ ujistovala se. Ostatní ženy ji obklopily, jako by vyhrály sportku na společnou sázenku.

Právník je pobaveně pozoroval. Těšilo ho, že část té sumy uvízne v jeho praxi, ale i pomyšlení, že mu připadla úloha vymýšlet pravidla a současně pískat tak zajímavou hru o peníze pro ženy, které ho už dávno nevzrušovaly, ale stále udivovaly. Vybavil si filmové komedie anglické provenience, ve kterých ziskuchtiví pozůstalí plnili ztřeštěná přání excentrických prastrýců.

„Peníze z pozůstalosti je pro vaše činnost – ne zadarmo, však na různé ukoly, a ja sam budu učinit rozhodnutí, na která zaplacení,“ prohlásil.

Jeho výslovnost se hodinu od hodiny zlepšovala, ale ve všeobecném vzrušení druhá část sdělení rozradostněným ženám zcela unikla.

Po vyřízení všech formalit týkajících se odkazu sponzorky hnutí předložila předsedka širšímu plénu seznam požadovaných aktivit. „S takovým spektrem feministických projektů mohla přijít jen ona!“ rozplývala se.

Ambiciózní překladatelka do korektního jazyka a autorka novoslov vložila originál do 'kopčí', klepla na 'tuknu' (klepna, s návrhem zahlazení genderově hanlivého původního významu neprošla) a rozdala všem přítomným kopie.

„To není špatné...“

„No tohle!“

„Konečně zelená průzkumu. Kolikrát už jsem říkala...“

„To by mě nikdy nenapadlo...“

Nejvíce všechny nadchl projekt ochotnického *Celoženského divadelního souboru*. Velký přednáškový sál Gendrocentra měl obstojné jeviště s oponou, točnou, propadlem hanby, osvětlením a ozvučením.

Na rozdíl od mužů, kteří ze sebe dělají rádi kašpary ve vlastní kůži, většina žen toužila změnit svůj vzhled či převzít úplně jinou identitu – a okouzlovat dokonalou iluzí.

„Již staří Řekové hráli v amfiteátrech i opačné role...“

„Jasně, proč ne! Však my jim ukážeme!“ ozývaly se souhlasné hlasy.

„A na chůdách,“ dokončila výklad dramaturgyně přední scény, která také patřila k předvoji ženství.

„Ale co budeme dávat?“ vycítila životní příležitost známá autorka knížek o sobeckých milencích, kteří ji opouštěli, protože zlobila. „Musí to být relevantní a ze ženského prostředí!“

„Tak nač se vůbec převlékat?“ namítla femosocioložka, která měla útlou chlapeckou postavu.

„Vypíšeme soutěž jen pro ženské autory.“

„Ženské 'autorky',“ opravila ji jazykovědkyně.

Žádnou z nich nenapadlo, jak veselé by celoženské divadlo mohlo být. Hnutí za práva žen bylo zasmušilé a zarputilé, jako by kvalita života spočívala v bodovém zisku, a ne v potěšení. Così však již viselo ve vzduchu.

... O některé projekty se poperou, uvědomila si předsedka, jejímž hlavním projektem zůstávalo udržet se ve svém křesle. Kdyby sama nebyla mimo hru, vybrala by si tu 'Studii mužů a jejich návyků'. O jejich zlozvycích věděla své! „Ukolů máme před sebou požehnaně, ale už první záloha nám dovolí rozšířit knihovnu, dokoupit počítače, koberce a kuchyňskou linku do dietní kantýny. ... A začneme vydávat vlastní časopis!“ napadlo ji.

„Ale to tu není!“

Pravda, to veselé chlapce na chalupě nenapadlo. Stohy lesklých magazínů 'pro ženy' vídali v každém stánku a oblečení, zdravá výživa, nebeská znamení a odsávání tuku opravdové muže nezajímají.

„Můžeme všechno,“ prohlásila šéfka. „A pořídíme si uklízečku.“

„Snad uklízeče!“ ozývalo se ze všech stran.

„Inzerovat musíme v obou rodech,“ připomněla jim mladá právnička, jejíž parketou 's velkou budoucností' byly všechny existující i teprve nalézané formy diskriminace, a ještě týž den zadala genderově korektní inzerát do celostátních novin.

Předsedka řídila v předchozím životě mateřskou školku a to jí teď, v čele hnutí, často přišlo vhod. Kdykoli sháněla narychlo kuchařky za ty, které kradly dětem maso, spoléhala na docela obyčejnou vývěsku.

Před odchodem domů, kde na ni čekal jen smutný kocourek, vyhotovila cedulku a přilípla ji zevnitř na sklo dveří.

TĚLOVÉ PŘELIVY

Kdo obarvoval velikonoční vajíčka, pochopí ihned snadnost ponorného barvení:

- zvolený odstín je absorbován celým povrchem těla
- povařit není nutné, stačí posedět ve vaně nebo se ponořit do sudu

Odstraňte rozdíly mezi rasami i mezi živočichy a rostlinami. Přidejte zelenou a modrou, zviditelněte svůj stav, světonázor, postoje či náladu výběrem odstínu.

Po vyblednutí lze zabarvení obnovit nebo obměnit.

S tělovými přelivy nikdy nezevšedníte!

Výrobce: Průmyslové izolace a impregnace s.r.o

Inzerce

Líba se probudila jako obvykle radostně, s prvním náznakem světla. Vklouzla do něčeho slušného, vyběhla pro noviny a zasnila se u ranního čaje nad různými budoucnostmi z nabídek zaměstnání.

Na moment zalitovala své nevzdělanosti; VŠ se požadovala i u asistentek asistentek. Připomněla si, co říkával Toman: 'Kdybych měl děti, naučím je abecedu a úměru a zamknu v knihovně.'

Knihy ve vypůjčeném bytě pokrývaly celou stěnu, ale byly většinou v angličtině. Vypůjční knihovny zase vyžadovaly trvalé bydliště, a tak jí zbývala jen studijní oddělení nebo velká knihkupectví, kde si mohla počít vestoje. Když zadrnčel telefon, nezaváhala ani na okamžik:

„Ano, pane inženýre?“

„Už jste se zabydlela?“ odvíjela se konverzace zprvu předvídatelně.

„Chtěl jsem o něco poprosit,“ řekl po chvíli. „Potřeboval bych poslední čísla všech ženských časopisů, abych byl v obraze.“

„Radka?“ uhádla.

„Bude pro ně psát...“ povzdechl.

Na druhé straně bylo ticho, plné záblesků možností. ... „Vy byste mohl pro nás psát,“ zažertovala konečně.

Chladně účinnou Radku si Líba dovedla představit na stupních vítězů, ne v předem ztracené bitvě. Její patron by si ale vesele pohrál i s větrnými mlýny.

„A taky pár knížek o počátcích slovanského osídlení,“ změnil téma. „Jak jsme byli na tom hradišti,“ dodal zbytečně.

Na nic jiného nemyslela a minulou noc opět křivovala ve snu nad temnými hvozdy a marně hledala tu holku od vody.

Napadlo ji, že čas, který tady v pohodě plyne po dnech, tam 'na druhé straně', v životě zhuštěném bojem o přežití, ubíhá jinak. Možná ji předbíhám, přemítala. Večer se podívám víc zpátky, někde tam musí být!

O chvíli později už nasedala do vagónu metra. Jízdenky nepotřebovala, věděla, že ji nikdo nezastaví. Když projížděla stanicí *Vyšehrad*, málem vystoupila. Ne. Ještě dva úseky, počítala na plánu města.

Spektrum časopisů pro ženy Líbu udivilo; a to ještě nevěděla, že lidé čtou po řádkách, ne po celých stránkách naráz jako ona. Ode všeho koupila poslední číslo a brzy měla tašku plnou.

Tři učené knihy, popisující osídlování našich krajů v období 'Stěhování národů', vlekla v igelitce v druhé ruce.

Přes tu zátěž zamířila domů pěšky, po nábřeží. Proměnu oranžového šera pozdního odpoledne ve fialové šero večera, kterou ještě nedávno vychutnávala v lázeňském parku, zde rušily řetězy světel popojíždějících aut.

Když se blížila ke strmé černé skále nad řekou, která ji přitahovala jako Magnetická hora, zachytila koutkem oka list bílého papíru za prosklenými dveřmi. Nahlédla dovnitř. Obě strany vstupní haly pokrývaly police s knihami. Tady by se mi líbilo! Přelétla očima lístek:

*Přijmeme uklízeče/uklízečku
Nástup ihned.*

GENDROCENTRUM... Co tam asi centrují?

Až do půlnoci si četla. Ojedinělé zmínky o příchodu Slovanů, pár nejistých legend z pozdějších časů, možnosti, dohady.

Na fotografiích jen hrstka polorozpadlých předmětů; bronzová uzdička, vylámaný hřebínek... Komu asi patřil?

V průběhu noci se její toulavá duše zase přenesla do těch dávných časů, na ostroh praslovanského hradiště.

Hluboko pod ní, v mělkém rozšíření brodu nabíraly vodu do měchů špinavé rozrucované ženy v králičích kožkách. Jako by neupravenost a nekrása byly výhodou. Chtěla se k nim přiblížit, ale skončila pádem do vývrtky.

Jedna z bezzubých žen vzhlédla k prázdné obloze.

„Mámo!“ vykřikla Líba a probudila se. Rodiče neměla; prošla děcákem.

Americké časopisy pro něžněnky i zloženy otevřely Radce oči. Žádná oddechová četba; recepty a klípky z ložnic zpěvaček a televizních hlasatelek. Čtenářky si kupovaly vstupenku do paralelního světa žen vítězných, nebo alespoň s vítězstvím na dosah – každý týden!

Žádné kompromisy, podbízení, nebo dokonce bezradnost; stále ve stěhu. Z článků vyplývalo, že efektivní životnost moderní ženy je asi tak dvacet let, a každý den je třeba naplnit zážitky a příjmy.

Láska? Má dáti/dal. Muž, jako prostředek k jiným příležitostem, jinde. Nenaplněná očekávání ospravedlňují nedodržování pravidel a účel světí prostředky. Světem táhne invazní vojsko něžného pohlaví a bere, nač přijde. Předmanželské smlouvy a podmíněčné formy soužití s právními zárukami a kompenzacemi Radku fascinovaly zákeřnými detaily.

...Kdybych byla muž, napadalo ji, stála bych o takhle chráněné rizikové bytosti? Ale kdybych byla žena, myslím běžná žena, chtěla bych skončit jen jako ozdobné jmelí na vysokém stromě? I ty obyčejné, v továrnách,

na úřadech a za pulty, mají přece *ženskost* a to je trvalejší hodnota než sexappeal. Jen si ji neváží. Někdo by jim to měl vysvětlit. ... Ano, zařídím.

Rozdílný přístup ke vztahům vnímala v New Yorku na každém kroku. Prezentace, iluze, poblouznění, přísliby – a podpisy. Konflikty, selhání, nenávisť a penalizace. Dvakrát třikrát dokola a je vystaráno.

... Tradice párování ještě přetrvává, ale předpokladů pro soužití ubývá. Něco tu dobíhá ze setrvačnosti. ... Jaký bude svět, až vymizí vazby, si dovedla představit z vlastní zkušenosti. – 'No problem.'

Stále ji ale nenapadal vhodný název časopisu, který prosadí, až se vrátí.
... *Žena Vítězná? Victory?*

„*Kudlanka?*“ navrhl Toman, když mu zavolala o radu ze světadílu o hodiny opožděného, ale o roky napřed, v dobrém i špatném.

„Tak to ti teda děkuji!“ vypnula ho Radka.

„Na východním pobřeží Ameriky je teď dopoledne a ženy, které už mají vystaráno, se scházejí na brunch a probírají své poslední akvizice,“ usmál se inženýr na Líbu, kterou ten večer pozval s docentem na večeři.

Otázku měla v očích.

„Akvizice´ je věc nabytá a ´brunch´ je mezi breakfestem a lunchem.“ Obdivoval snadnost slovtvorby v angličtině.

„Jako ty ´huky!´“ vzpomněl si kamarád na křížení sušších sluk se šťavnatějšími husičkami, kterému v lázních naletěl: „To určitě!“

„A co doma?“ zeptal se mírně Toman, který už za malé pravdy nebojoval. Jen je konstatoval a pokračoval ve svém životě.

Psychoterapeut se rozzářil. Jeho poslední manželka byla skvělá!

Stella nic nepředstírala. Věděla, že má-li být šťastná, musí se doopravdy zamilovat, a co si umínila, také udělala.

„Jediná bytost, schopná porozumět komplexnímu citlivému muži,“ prohlásil docent s takovým přesvědčením, že po ní Toman opět zatoužil.

Kamaráda pozval současně s Líbou, aby s žádným z nich nemusel mluvit o samotě. ´Dítě pro štěstí´, které Stella čekala, ho zneklidňovalo vzdálenou možností otcovství. ... Co když to bude kluk a prozradí se mimořádným technickým talentem? Přestaví inkubátor a odjede v něm...

Líbu, jejíž duševní vzestup sledoval s údivem, si držel od těla ochranným instinktem starých mládenců, kteří se vyhýbají snadno dostupným dcerám svých bytných a loví prozíravě ve vzdálenějších revírech.

„Jestli chcete, můžete si ty staré historiky taky přečíst,“ řekl, když přebíral od Líby knihy, které pro něj nakoupila.

„Už jsem je četla, včera večer,“ přiznala bezelstně.

Toman polkl, ale jen přikývl, aby nezpychla: „A co?“

„Opravdu měl ten Sámó dvanáct slovanských manželek?“

Proti zdatnému franckému kupci nejistého původu byl i záletný emigrant úplný břídil. ... Pojímal je Samuel postupně, nebo všechny najednou?

Ale to by pak už sotva unesl zbroj a zvítězil nad Avary. „Měl takových dvanáct amazonek, které o něj pečovaly, protože ho potřebovaly,“ napadlo konstruktéra příběhů a další dílek zapadl do skládky budoucí minulosti.

„A pětatřicet dětí?“ obrátila se Líba vhodněji na multiotce.

Docent právě zvažoval, oč častěji si poslední dobou jeho klientky, neschopné trvalého soužití, alespoň zařizují početí – a v jak prázdných atletických typech vidí genetickou budoucnost svých vytoužených potomků: ... „Jaký vlastně byl ten Sámó?“

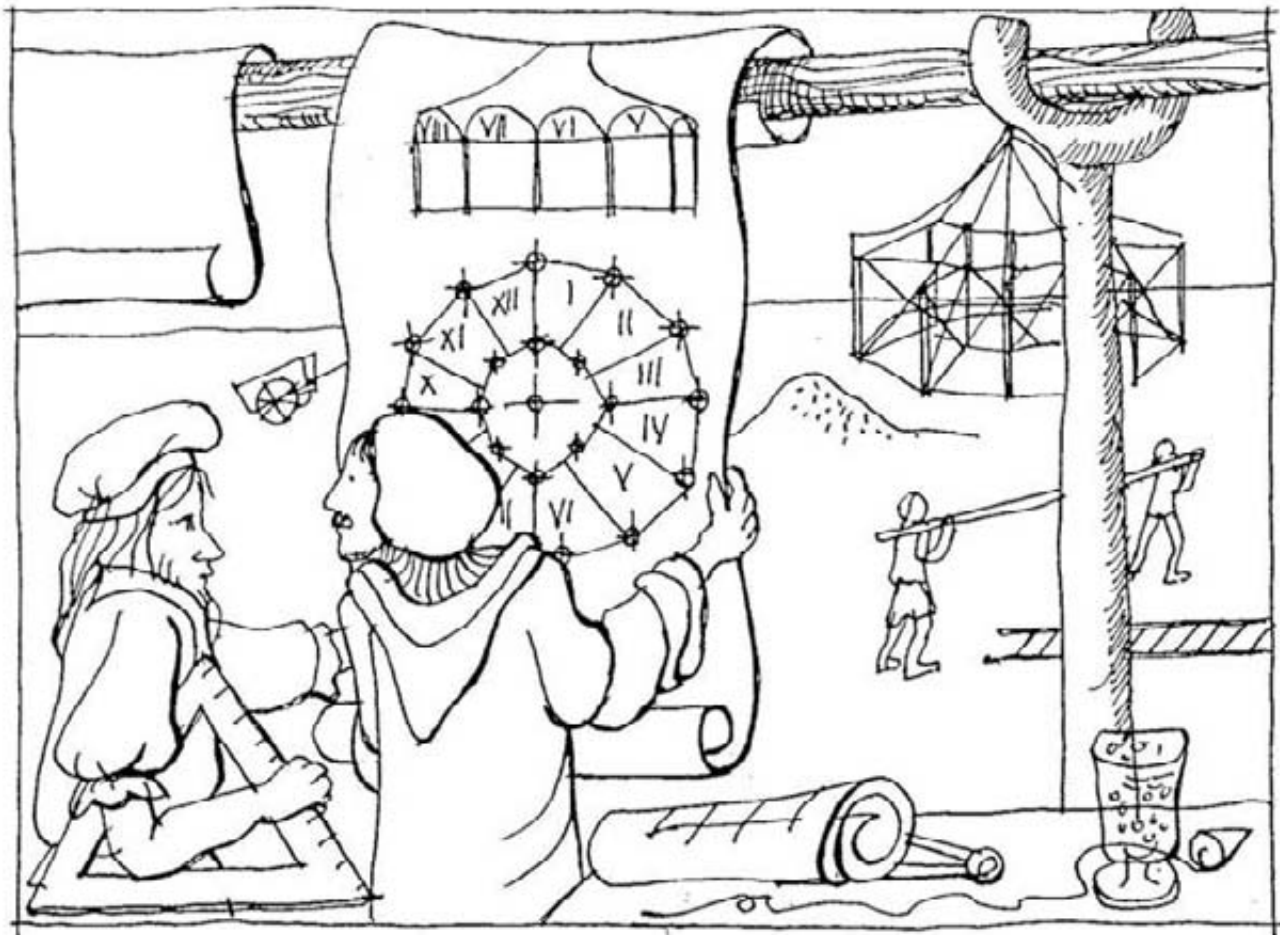
„Nic moc,“ improvizoval Toman: „Malý, tlustý, plešatý, asi jako ty.“

„Jistě měl nějaké skvělé vnitřní vlastnosti, kterými ty ženy okouzloval,“ zachraňovala mužské ego dívka.

„Nejspíš jsem jeho přímý potomek,“ překvapil je docent. Soužití s kvalitní Stellou mu vracelo sebevědomí i hravý nadhled.

Líba přenechala scénu mužskému humoru a zkoušela si představit Sámův palác. Okamžitě věděla, že to bylo jinak.

Viděla hemžení plachtařů, tesařů a provazníků, zručných Burgundů, které si bohatý kupec povolal, i jejich místních tovaryšů. Nestavěli mu palác, ale obrovský dvouvrstvý stan, s apsidami oddělenými závěsy pro jednotlivé manželky. Shora nahlédla do pergamenu, nad nímž mistři vrtěli hlavami. Pravidelný dvanáctiúhelník z lomených křivek, popsany archaickými literami a římskými číslicemi v sépiovém inkoustu, byl dílem...

Vycítila to najisto. Jen si nedovedla představit ženu, která by v sedmém století kreslila plány. A k tomu ještě prvního uměleckého harému na našem území. Pak si povšimla maličkých kroužků, které dělala i ona místo teček a raději se rychle vrátila do přítomnosti.

„Pět dětí je rodina – pětatřicet kmen!“ rozvíjeli muži stále ještě klady i zápory polygamie.

„Co je to *GENDRO*?“ zeptala se nevinně. Ta knihovna v *Gendrocentru* ji stále víc přitahovala. ...Ale přece nebudu někde zametat, když už jsem roznášela pivo! rozmlouval jí tu práci rozum.

„*Gendro*? – Ňadro feministky,“ prohodil docent.

„‘Gender’ je různost, která se ženám někdy hodí a někdy ne,“ opravil ho lépe vycpaný Toman. „Proč se ptáte?“

„Mohla bych u nich uklízet, v *Gendrocentru*.“

Invalidovi poklesla čelist. „Co! Už i vy! Proč mě všude pronásledují?“

„Asi je přitahuješ svou věcností,“ mínil docent. „Opravdu o nich bude Radka psát?“

Toman mávl rukou. „Vždycky jen dloubne do vosího hnízda, femči se vyrojí, rozpoutají kontraverzi a zvýší cirkulaci obyčejných časopisů pro ženy bez vlastních nápadů,“ vysvětlil princip mediálního podnikání.

„Mají tam růžové koberce a velkou knihovnu...“

„Feministické hnutí v této zemi prakticky neexistuje. Žádné milice v sukních se necvičí pod tím praporem a žádné mozkové centrum nepřipravuje útok na Národní technické muzeum, tu baštu mužského šovinismu.“

Na inzerát *Uklízeč/uklízečka*, uveřejněný o několik dní později v celostátních novinách, nedošlo mnoho odpovědí.

Jakýsi nezaměstnaný magistr z Moravy zaslal přes internet nabídku se seznamem svých publikací o včelařství, ale požadoval ubytování v centru s velkou zahradou, a několik počišťovacích firem nabídlo služby svých Ukrajinek, bez životopisu, jako by život ani neměly, za nehoráznou cenu.

Líbě na tom nevalném místě z nevysvětlitelných důvodů záleželo. Aby vyzařovala profesionalitu, pořídila si lištový vytěrák, uvázala šátek ‘na babku’ a šla nabídnout své služby. Opravdu jí to... neslušelo.

Ženy se nad nezaměstnanou sirotou z pohraničí slitovaly, a když ještě zahrála svedenou a opuštěnou, přijaly ji na zkoušku.

„Tuhle práci by měl ale dělat chlap! Kdy můžete začít?“

„Kde mám začít?“ rozhlédla se Líba dychtivě kolem. Nejraději by hned vysávala knížky.

„Přijďte v pondělí ráno, dnes máme důležité jednání.“

Do začátku příštího týdne zbývaly tři dny. Vypůjčený byt byl pro ni vysoký nadstandard a rýsovalo se jí už i první zaměstnání. Přesto pociťovala podivný neklid. Neposeděla, vyrážela do starého města a toulala se chvílemi loudavě, chvílemi zbrkle křivolakými uličkami.

Odpoledne se konečně odhodlala nahoru na Vyšehrad.

Výhledy oběma směry byly ohromující a to místo jí připadalo důležitější než panoráma Hradčan na druhém břehu řeky.

Našlapovala zlehka; cítila pod sebou zvětralé klenby. Zbytky staveb na skále, které zahlédla z vrcholu pozdější císařské pevnosti, ji ale zarazily visutou polohou. Okamžitě věděla, že do těch orlích hnízd by ženy s dětmi nikdo nedostal. Tady začalo až křesťanství a středověk – tisíciletí mužů.

V představách se vrátila zpátky do Poohří, a ještě dál v čase.

Kdykoli hleděla do historických map, ožívaly jí před očima a vycitřovala na nich i pohyby lidí a zboží. 'Vltavo, promiň!' Ta velká jižní řeka vedla k hradbě neprostupných šumavských hvozdu. Jedině osa Ohře/Labe a dál moravskými úvaly na Vindobonu (Vídeň) či Aquincum (Pešť) nebo Moravskou branou dál na sever a východ jí dávala smysl.

'Máte představivost vojevůdce,' zlobíval ji Toman. 'Myslíte v obrazech.'

Kdyby jen to... zatajila mu zatím své noční výlety.

Inzerce

CESTOU NECESTOU S KAMARÁDKAMI

Do Afriky za bílými hrochy, za černochoy veselými hochy,
na Jamajku tančit kalamajku,
za malé obnosy podívat se na pštrosy,
nabírat si opály, nalámat si korály

ZÁJEZDY PRO ŽENY – CESTOVNÍ KANCELÁŘ ŽEN-TOUR

Projednávání feministických projektů širším plénem předních žen probíhalo na další schůzi již informovaněji, ale o to tvrději.

Docentky z kateder sociologie, lingvistiky a práva, nadřazené odbornou kvalifikací pisalkám a filmačkám, se snažily na sebe strhnout co největší část budoucích akcí, ale přetahovaly se i mezi sebou.

Umělkyně zase zdůrazňovaly svoji prestiž, vliv na veřejnost a 'kreativní' přístup. Na tabuli pod pódiem bylo krasopisně prezentováno 'Novoslovo pro tento den': *Vědna*.

„Rozlišování na základě vzhledu je nejviditelnější, ale také nejobtížněji prokazatelnou formou diskriminace,“ otevřela diskusi právnička.

„Vším neprokazatelným se odjakživa zabývala filosofie,“ prohlásila filosofická fakulta mnoha slovy.

„Společenská problematika a všechny známé i ještě neobjevené formy diskriminace jsou hlavním předmětem sociologických studií,“ vstoupila do ringu sociologie.

„Co *Paridův soud*?“ navrhla žertem přední ženská spisovatelka.

„Že bychom se svlékly a nějaký dementní pasáček koz udělil jablko té největší?“ napadaly ženy bez představivosti první antickou 'soutěž krásy'.

Předsedka přičítala všeobecný zájem milionové částce určené na tento projekt. Neuvážila, kolik žen se cítí diskriminováno vzhledem a jak často si neúspěch a nespokojenost zdůvodňují zevnějškem.

Se svým intelektem a charakterem bývají vcelku spokojeny.

„Diskriminace na základě vzhledu?“ podivil se inženýr o pár dní později, když o novém projektu zaslechl od Líby. „V Americe si na tom vylámaly zuby nejlepší ženské mozky už před čtyřiceti lety!“

„Krásu nezměříš,“ přikyvoval docent.

„Brzy už na to budou přístroje,“ plácl inženýr a teprve potom si uvědomil, že nepochybně budou. – „*Krasoměry* k porovnávání odchylek obličejů a těl od zprůměrovaných proporcí oblíbených zpěvaček. ...Uvažuje se také o *licoměrech* ke stanovení licoměrnosti,“ neodolal.

„Kapacita pro přetvářku je pozůstatkem evolučně výhodného chování samiček většiny obratlovců,“ navázal odborník.

Podle Líby navrhoval výbor užít k posuzování stížností a vlastnímu hodnocení 'molo' jako při módních přehlídkách, po kterém by *měřenky* (novoslovo pro včerejší den), korzovaly 'nepodbízivým' způsobem.

Tomanovi se ten nápad zamlouval: „Byl by to i dobrý formát pro každoroční volbu 'Miss Feministka'. Finalistka by pak naše aktivistky reprezentovala při volbě Miss Feminist Universe a pózovala nepodbízivým způsobem v reklamách na dopravní prostředky do drsného terénu.“

Vypolstrovaným džípem si rekonvalescent nepozvedával sebevědomí jako jiní muži. Z nižšího auta by prostě nevystoupil.

V posledních týdnech vyjížděl často a na význačných místech vlasti vysazoval stromky odolné do nepohody, jak slíbil, když mu bylo před rokem nejhůř.

Ten poslední, krásný jilm, zasadil však tajně do obyčejného parčíku před svobodárnou. Často si představoval, co dělají, a dojímal se tím obrazem. Chtěl být u toho, chtěl držet v náručí ženu, držící jeho dítě, ale nedokázal jí odpustit. *‘Otec neznámý!’* – Jak jen mohla!

„Proč se tak kaboníš?“ vyrušil ho ze zamyšlení docent. Poslední dobou jen zářil a dokládal pravdivost statistik: *‘Ženatí muži se dožívají vyššího věku ve zdraví a rezignaci.’* (Údaje o životnosti starých mládenců bývají zkresleny zahrnutím bezdomovců a umělců – opilců).

Líba vycítila, co mu nedá spát: „Vlastička má oči jako vy,“ řekla. „Nebude to mít snadné,“ dodala dvojznačně.

„Vy jste ji viděla?“ ožil. Když mu sestřičky ukazovaly mládě přes sklo, byl tak rozrušen, že si všiml jen její opičatosti. „Byla jste za nimi?“

„Cítím to. Jsem si tím dost jistá.“

Minulou sobotu Líba skutečně zamířila do lázní. Když ale zjistila, že stopnutý vůz směřuje do končin, kde stávalo její praslovanské hradiště, přijala pokyn osudu a po poledni už stála na strmém ostrohu a shlížela k rozšíření potoka.

Ty zvláštní pocity a záblesky žen s koženými měchy dole u vody se jí však tentokrát nevracely. Usadila se v dolíku, chráněná před větrem ze tří stran keří a nezaostřeně snila. Až když se opřela zády o svah za sebou, propojil ji ten kontakt s minulostí.

Vnímala svůj zrychlený dech a cítila zvláštní změnu v povětří.

V duchu se vrátila na statek, kam jezdívala s Dětským domovem na brigádu. Koně! Vyskočila, ale návrší bylo pusté. Pomyslela na stáje dole ve vesnici.

Ale to už zachytila bušení kopyt přes otřesy půdy. Byli tu!

Nevelcí, houževnatí. Všude kolem odfrkávali a neklidně pohazovali hlavami.

Z prvních kapitol knih o počátcích národní historie věděla, že naši předkové přišli po svých. Koně užívali jen Hunové a pozdější nomádští nájezdníci Avaři – *‘Avri’*, abri, obri – obři!

Náhle jako by nebe potemnělo. V mraku prachu se formoval jízdní oddíl šikmookých lučištníků...

Zakryla si tvář. Pod břišky prstů vnímala přes víčka krouživé pohyby svých očí. Se zastřeným zrakem viděla všechno jasněji.

Absorbovala atmosféru bojového tábora: napětí, strach a krutě udržovanou kázeň. Slovům nerozuměla, ale drsná podrážděnost byla zřejmá.

To agresivní prostředí jí rychle odčerpávalo vnitřní sílu. Vzhlédla. K nedaleké vyhlídce se blížil nesourodý pár; statná žena a poměrně muž. On vzrušeně gestikuloval a ona před ním ustupovala. Byli pohrouženi do svého sporu a přítomnost další osoby nevnímali.

Vtiskla se do své zelené jeskyňky a zavřela oči, ale sled dávných obrazů k ní už nepřicházel. Cítila jen napětí a hrozbu. Pak si vybavila postavu dívky, která se 'minule' oddělila od zbídačelých žen u brodu – a pochopila.

Rozruch v táboře nesouvisel s válečným tažením. Oddíl jezdců vyrážel za ní!

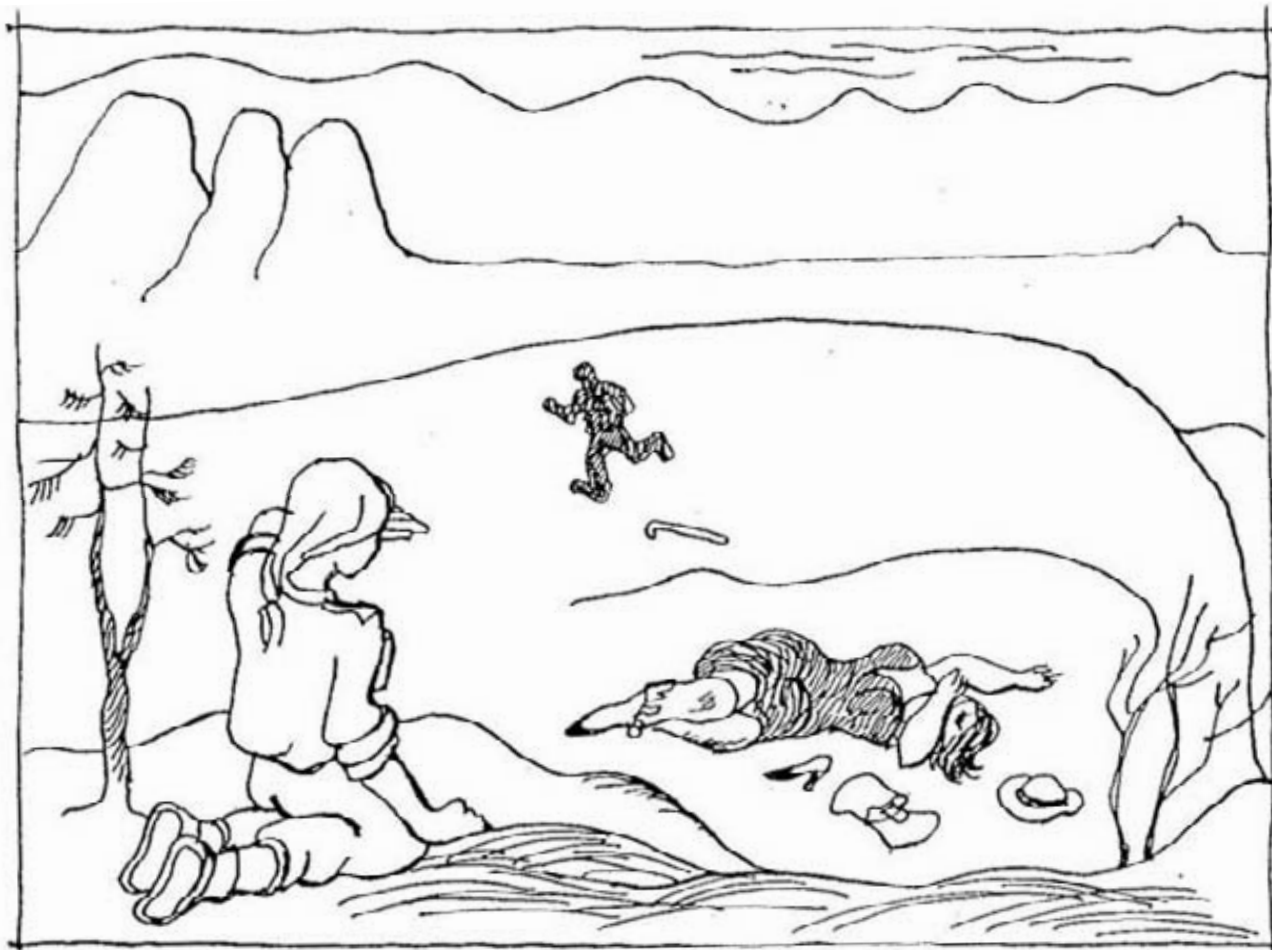
Otevřela oči. Statná žena na okraji návrší nekřičela o pomoc; dělo se to bez hlesu. Jen si rukama chránila obličej a přijímala rány, až klesla. Podsaditý muž ji nechal být, otočil se a zamířil sotva znatelnou stezkou do údolí.

Přemohla nutkání vyrazit za násilníkem a vyběhla na pomoc oběti. Ležela schoulená na boku; kolem ní zapalovač, rtěnka, klíče, hřeben a pár drobností, vypadlých z otevřené kabelky.

Když zaslechla kroky, stočila se do klubíčka jako nějaké zvířátko.

Líba potlačila nutkání zahrnout neznámou osobu pozorností zblízka. Dřepla si opodál a vysílala vlny soucitu, jako by pro ni uvnitř zpívala věčnou píseň o společném údělu.

Mladá žena se posadila a ohmatávala si obličej. „Já asi vypadám...“ zkoušela zakrýt, co se stalo, ale žádná lež ji nenapadala; jako by v ní ta holka,

která neuhýbala pohledem, probouzela potřebu pravdy.

„Možná jste něco zahlídla... On je jen takovej... prchlivej.“

„Ukažte,“ otevřela Líba lahvičku laciné kolínské, která se povalovala v trávě. „Bude to trochu pálit.“ Často ošetřovala raněné – kdykoli se něco přihodilo, věděla to hned a bývala tam první. Šrámy se nezdály vážné; zblízka však mezi nimi rozeznala i starší jizvičky.

‘Typ ‘obět’ se vyskytuje překvapivě často,’ říkával Toman. ‘Získávají tak na muže páku a mohou jim jedinou ukvapenost připomínat po zbytek života ukřivděnými pohledy.’ – Taky neví všechno! ozval se v ní vzdor k muži, který odmítal tykání, přestože byl předurčen do jejího života.

„Půjdu vám za svědka,“ nabídla nekorektně oběti.

„Von se nechce ženit, von má ještě ňákou jinou.“

„Ale...“ Raději nepokračovala. Cestou dolů kulhající vesničanku podpírala. Než došly k silnici a přes můstek ke stavení, kam vesničanka svoji novou důvěrnici pozvala na kafe, natekl jí dolní ret a horní víčko.

„Když ho přejde vztek, je pak na mě hodnej,“ zarděla se Miluše.

...V pondělí pořádají v Gendrocentru přednášku *Násilí na ženách*, vzpomněla si Líba. Sama vycházela přirozeně snadno skoro se všemi a těm opravdu špatným se vyhýbala. Vstoupím do diskuse – a ztratím práci!

„Tady jsem přišla na svět,“ ukázala Miluška na starou pohovku. „Sanitka tenkrát neprojela závějema.“

Líbě poprvé naskočila vize zasněženého hradiště, zimoviště avarských nájezdníků. Většina poloslovanských dětí se nejspíš rodila v podzimních znameních... „Kam vede ta říčka?“ zeptala se bez myšlení, jen aby zaplašila tu nepříjemnou představu. „Kde pramení,“ opravila se.

„V Doupovských horách. Ale tam se nesmí, tam je vojenský prostor.“

Líba okamžitě věděla, že jí v tom nikdo nezabrání.

„Cvičí tam s tanky a střílí naostro,“ dodala její hostitelka a přiložila si studený obklad na tvář. – „Kafe s mlíkem a medem?“

Přikývla, přestože tu kombinaci nikdy předtím nezkusila. Právě proto.

Přavidelná úterní přednáška v *Gendrocentru* přilákala jako vždy početné obecenstvo. Podezřelé procento žen se tentokrát dostavilo v obvazech, o berlích, i se záslepkami.

Násilí na ženách bylo v průběhu večera působivě doloženo fialovými diapozitivy, a brutální fyzická převaha mužů zdůrazněna uváděnou živou nadváhou samců.

Líba v přeplněném sále monitorovala předvídatelné argumenty hostující vědkyně; v myšlenkách se ale vracela k poslednímu rozhovoru s Tomanem:

‘Předpokládáme, že menší ženy jsou méně nebezpečné a obáváme se většího násilí od větších mužů, přestože Napoleon, Hitler i Stalin byli pod průměrem a Atilla Hun měřil sotva pět stop.’

O chystané přednášce zaslechl, ale nečekal, že by se dozvěděl něco nového. Působení centra pobaveně sledoval; nejraději však přednášel sám.

Feministky ho přitahovaly jako zbožné muže řeholnice a za lahůdku považoval jejich postupné ‘zněžnění’. Věřil, že stejně jako prodejné ženy mohou být později vzornými manželkami, zlidštěné aktivistky mohou být časem vhodnými družkami dezorientovaných sportovců, nejistých intelektuálů nebo skalních ekologů.

... ‘Na diskriminaci máte genderovou právničku, na jazykovou korektnost genderovou lingvistku, na osvětu genderovou kulturoložku, na sociální případy genderovou socioložku a na pořádek jste tam vy, genderová uklízečka,’ konstatoval.

Právě ‘sociální’ případy Gendrocentro zatěžovaly a ohrožovaly.

Inzerované útočiště ‘pro všechny ženy’ přitahovalo množství pochybných individuí správného pohlaví, ale nesprávných postojů, které nebylo možné předem vyloučit.

Kromě spořádaných uvědomělých žen přicházely i potížištky, dojemné bláznivky, bývalé aktivistky Svazu přátel, sebestředné umělkyně, militantní femoekoložky, provokující stejnopáry, i ty nejnebezpečnější – protřelé lehké ženy na sklonku svých kariér.

Dobře míněné proklamace takto ozvláštňených bytostí, toužících po minutě slávy, reprodukováno bulvárem a komerční televizí, podrývaly úroveň Hnutí...

Líba se znovu soustředila na přednášku.

O následcích nebylo pochyb, ale o příčinách nepadlo ani slovo. ... Proč některé trpí v každém vztahu a jiné nikdy, přestože nejsou žádné loutky? Vnímala atmosféru sálu – to souhlasné vzrušení žen, jež přesvědčivá slova příjemně utvrzovala, že problémy leží mimo ně.

‘Fyzické násilí je doménou mužů; to horší, *psychické*, žen,’ říkával Toman. ‘Myslícího muže ale nejvíce zraňuje nemyslící partnerka, které je vše jasné, a nepodložené názory násobí asertivitou,’ dodával.

... Kdyby se teď přihoupal na svých poctivě zasloužených berlích! napadalo Líbu. Považovaly by ho za provokatéra, předstírajícího, že je obětí pomyslného ženského násilí na mužích – a byl by utlučen a rozsápán!

Vybavila si Miluši, která nabídla, že u ní může přístě přespat. Chodila sice v sobotu večer tancovat, ale klíč bude pod rohožkou. Co tenkrát vyvedla? Co to říkám!

... Nechám si u ní přístě věci, rozhodla se, ale zkusím přespat venku. Nikdy předtím nenocovala pod širákem, cítila však, že ta místa prosycená dávnými příběhy musí vstřebat plně na vlastní kůži a třeba i v noci.

„Zranění bodná, sečná a tržná, pohmožděniny, otřesy mozku...“ zaslechla z pódia. – Co se za těch čtrnáct století změnilo?

Jen takových šedesát generací, počítala.

... Přála bych si vidět ten průvod rodičovských dvojic přede mnou!

... Kolují v nás ještě ty avarské geny?

Umínla si o tom promluvit s docentem, ale bez Tomana a jeho bonmotů.

Po neuspokojivé přednášce, kterou ženy přijaly s ovacemi, si před spaním dlouho do noci četla, jako by se bála vpustit sny, které ještě nedokázala uřídit.

Po půlnoci našeho času – po poledni jiného času – se napojila.

Z horní brány vyrazili jezdci!

Nebyl to spořádaný vojenský útvar, ale horda jednotlivců, nalehko a bez zásob, vydávající neartikulované zvuky vzrušením z jízdy a z nastávajícího lovu – na člověka. Cítila, jak hradiště a jeho obyvatelky vydechly úlevou.

Avaři se rozdělili do dvou skupin a s divokými výkřiky vyrazili v obou směrech korytem říčky. Scéna se vyprázdnila a jen zakalený proud svědčil o postupu poloviny trestné výpravy k horám.

V dětství mívala jen kratičké sny a epickou šíři, kterou v posledních měsících nabývaly její noční výlety, přijímala s pokorou. Nevěděla, že i samotná schopnost sen přivolat a nasměrovat, není každému dána.

Teď však cítila vnitřní neklid a úzkost – věděla, že přichází moment, kdy se v hrůze probouzíme, nemůžeme uniknout a někam padáme, neschopni pohybu. Snažila se ze všech sil udržet uvnitř té scény, jakkoli tísnivé!

Znovu jí naskočila drobná postava, mizející nenápadně proti proudu. Hory na obzoru se zdály na dosah, prameny nemohly být daleko. Přes hradbu skalních stěn ale ten drobeček neprojde!

Zahlédla tam i medvědici s mlád'aty... Povodí říčky připomínalo z ptačího pohledu nakloněnou mísu, vyloženou zeleným mechem. Ráda by se přiblížila a slétla níž. Když se o to naposled pokoušela, začala padat – a byla tam ta bezzubá žena, která k ní vztahovala ruce... – „Mama!“

To slovo, ten výkřik, který si možná jen představovala, nevyšel tentokrát z ní. Zasáhl ji zdola a způsobil, že opět zakroužila po strmé spirále.

V momentě hrůzy z dopadu zahlédla na zlomek vteřiny špinavou tvář dívky, která jí byla něčím povědomá. Teprve když se zprudka posadila a rozsvítila noční lampičku, věděla, koho jí připomněla.

Tak nějak vypadala sama ve čtrnácti, když přiběhla od ohníčku, kde se holky dělily o pečené brambory, a vychovatelka ji odvedla k zrcadlu.

Objednejte si včas nová pravidla fotbalu!

V reakci na klesající návštěvnost byly z řady podnětů vybrány divácky nejzajímavější návrhy a zahrnuty do nových pravidel hry. Zápasy budou zpestřeny například druhým míčem, aby se mohlo postupovat současně po obou křídlech nebo útočit v opačných směrech, branky se zvětší, aby nepadalo tak nudně málo gólů a surovci nebudou dostávat žlutou kartu, ale budou ponecháni ve hře se žlutou záslepkou.

Fakulta tělesné výchovy a sportu, katedra míčových her a soubojů

Inzerce

Zuzanka znala celé pasáže o nejznámějším medvídkovi z paměti a věřila, že na tak milé vyprávění není nikdy brzy. Když tiše spustila, zklidňoval její melodický hlas rozjitřené rodičky.

Přicházely i sestřičky, které ovšem nechtěla odvádět od jejich povinností.

Starat se o mláděta, co může být lepšího...

‘Starat se o staré, kteří už nemají život před sebou!’ řekl by Toman, jak ho znala. ‘Kolik příběhů v sobě nosí a jak rádi by se podělili. Obdarovaný obdaruje dárce...’

Od posledního společného výletu viděla muže, kterého osvobodila od závazků – i zradila, jen z okna, když na betonu dvora rozdupával kytici.

Na rozdíl od ostatních žen, které se těšily domů, jí bylo na mateřském oddělení dobře a naznačila své kolegyni, že nespěchá.

Primárka si představila svobodnou, ne už nejmladší matku samotnou v garsonce v sedmém patře a přikývla. A protože jí měla ráda, zmínila vzletně ‘vysokou věž, kde se princezna v nejvyšším okénku jednou jistě brzy dočká i svého prince!’

„To by musel odpovědět na tři otázky,“ prohodila, ale když lékařka odběhla k další předzvěsti radostné události, hluboce se zamyslela.

Co je nejdůležitější? – To by snad i chlap uhádl.

Kdo je nejdůležitější? usmála se na malou.

Co je nejsladší? – To už tu bylo.

Přála si, aby ji mohl takhle vidět: šťastnou, přemýšlivou a mírnou. To by mu nedalo. A tak plnou. Už v šestinedělí mám hříšné myšlenky! zastyděla se. I když tu není, vím, že je s námi a že to v něm roste.

Co bych ještě mohla chtít, kdyby to bylo možné? – Ano! zarděla se. Ale podruhé to bude těžší...

Dcera, kterou o týden později přinesla domů v tašce vystlané osuškou, byla drobněnka, ale měla se čile k světu.

Navečer, o pár dní později, zazvonila v nejvyšším patře ubytovny zdravotního a lázeňského personálu Líba.

„Návštěva!“ zaradovala se doktorka a pozvala dívku dál. ...Kde se tu vzala, ta chytrá horákyně?

Líba moc nemluvila, jen si maminku zkoumavě prohlížela. Pak se šťastně usmála: – „Ano! To je skvělý nápad! ...Na který musí přijít sám. Jen mu trochu pomohu.“

Zuzanka se zarděla, ale půjčila jí za to dítě. ...Hezká není, jak to chlapi vidí, vzdělání také nic moc, ale je v ní taková vroucnost!

Stmívalo se, byly na pokoji samy a obě cítily vzácnost toho okamžiku. Vlastička rejdlila Líbě po blůzičce.

„Celou vás pocintá,“ zastyděla se matka za své prsy, když zahlédla, jak málo se její návštěvnici rýsuje pod jedinou vrstvou mokrého plátýnka. Vlastička utichla, jako by vycítila, že všechno teď závisí na ní.

Věděla najisto, že je to v pořádku. Nic lepšího nemohla udělat.

Rozepínala Líbu zvolna co nejlehčími doteky, jeden knoflíček po druhém, a malá si už oblíbená místa našla instinktem nemluvnat.

No co. Je to jen mezi námi ženami, pomyslela si doktorka v té chvíli. To by žádný chlap nepochopil, potočila se k oknu, aby nerušila.

Líba prožívala své nejčistší vteřiny. Poprvé si naplno uvědomila, jak krásné a jasné je poslání ženy. O myšlenku později ji sevřelo u srdce.

Vycítila, odkudsi shora, že ten šťastný úděl jí sotva bude dopřán.

Jako sudička vdechla do jemných vlásků to nejkratší přání: 'Bud' rozumná a milá!' a statečně předala kmotřenku své nové sestře jako Libušin poklad.

V pondělí zamířila Líba s balíkem knížek za Tomanem. Nebyla si jistá, zda mu světit své dojmy z poslední výpravy podél potoka, jehož korytem prchala ta její holka, a popsat živý pocit přítomnosti stáda koní na vrcholu místa, které už oba začínali považovat za legendární opevněné hradiště – místo pozdější velké bitvy.

Svého mentora zahlédla před vilou, jak se loučí se ženou nastupující do auta s křiklavým logem nadnárodní firmy.

Radka! Věděla, že už přiletěla ze Států, ale rozpaky, které cítila v přítomnosti tak pokročilé ženy – a tak necitlivé k vlastní krvi, ji přiměly počkat. Po jejím odjezdu ještě obešla v zamyšlení blok a až pak zazvonila u branky.

„Zrovna jste se minuly.“

„Zahlédla jsem nějaké zmalované auto.“

Toman mávl rukou: „Než se nadějeme, přidělí jí limuzínu s řidičem. Mimochodem – chystá článek o té paní, co vám odkázala miliony.“

„Já tam jen pracuji. Mně odkázala ta paní přede mnou koště,“ ohradila se. Fotografie, s níž se nerada loučila, zastrčila mezi papíry na stole. Doufala, že ji nalezne až po několika dnech, a nebude to na ní.

Inženýr se přibelhal s miskou čehosi voňavého; sám už večeřel s Radkou. Ta věc byla skvělá; jak to ti chlapi dělají! Pohoda rozvázala Líbě jazyk a brzy se přiznala i ke své druhé expedici.

„Co vás to napadlo?!“

Nemohla mu povědět úplně všechno; dělal by si starosti. „Mám tam kamarádku,“ řekla popravdě. Snadno se sblížovala s muži svou příjemností a ženám, které potkávala, se stávala rychle starší sestrou. „Jen jsem si udělala takový výlet... do historie.“

„Viděl jsem už mapu. Je tam vojenský prostor.“

Pokrčila nevinně rameny.

První kilometry na západ od hradiště jí připadaly snadné. Spád říčky byl mírný a na kole, které jí půjčila Miluše, se rychle blížila lučními cestami k horám. Prozkoumávala skalní předěly, místa, kde proud znenadání měnil směr, a všechny přítoky. Vesnice a mlýny ji nezajímaly, ty objížděla.

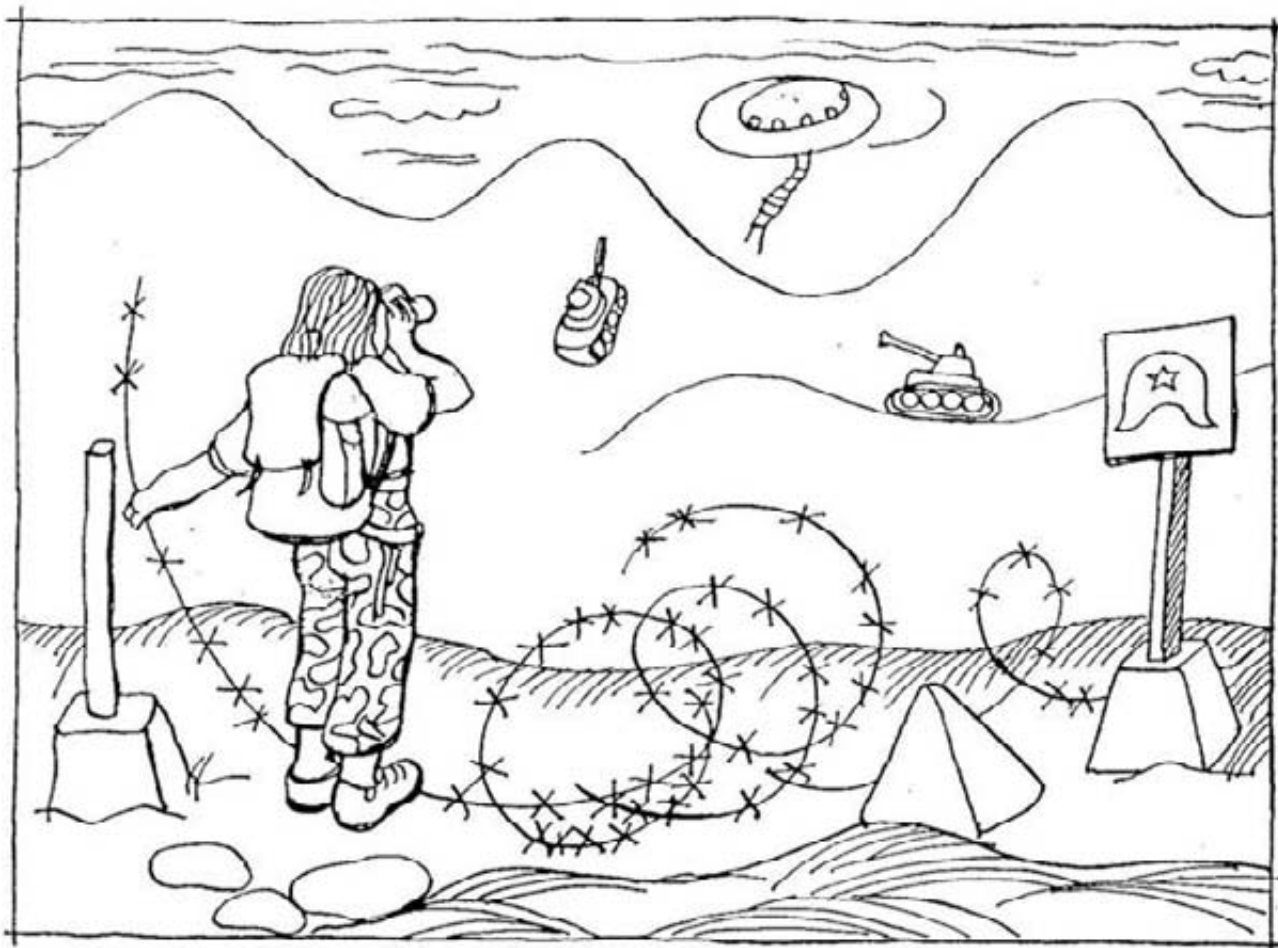
Okolí se zvolna měnilo; ubývalo zásahů do krajiny a začínala převládat nespoutaná příroda. Chvillemi už musela kolo tlačit.

Cesta se zúžila v pěšinu, kterou snad občas prošel pytlák nebo rybář bez lístku, a nakonec vymizela.

Horské kolo ukryla v chloumku černého bezu, z náletového buku si přiřízla pružnou hůl a v maskáčích ze sekondhandu pokračovala dál po svých.

Miluše, které raději neřekla, kam až má namířeno, zmínila, že dál v těch kopcích, kde nikdo nechodí, mohou být zmije. Nebála se ničeho živého.

Bála se jen nedorozumění.

Minula pár polorozpadlých stavení, pozůstatek sudetoněmeckého osídlení. Hospodařili tu v mnohem skromnějších podmínkách než Slované, usazení od nepaměti v nížinách.

Aniž by narazila na ostnaté dráty či výstražnou ceduli, vycítila, že vstoupila do vojenského pásma. S ostrahou si nedělala starosti; Miluše ale zmiňovala ostrou munici, miny a granáty.

Soustředila se a vytvořila kolem sebe ochranný val neprůstřelnosti. Terén byl stále náročnější, místy musela lézt po čtyřech. Hlinité výspy prostřídávaly kamenité předěly, kameny přerůstaly v balvany a balvany ve skály. Přítoky z okolních strání, rozeznatelné níže kolmostí napojení, představovaly na horním toku ve tvaru ypsilon dvě rovnocenné možnosti. Zapomněla zápisník; odbočky si značila na kus březové kůry trnem akátu.

Zdáli a pak docela zblízka zaslechla zlověstné dunění. Doufala, že je to výtvar lidských rukou, i když by ji přistání vesmírného korábu v této opuštěné končině příliš nepřekvapilo.

Nebyly to tanky, ale jak věděla od kluků z děcáku, samohybná děla. Když těžké kolosy zmizely, pokračovala ve výstupu.

Uprostřed stráně ji zarazil nádherný výhled do kraje.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.